

Notulen

van het verhandelde in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Midden-Delfland, gehouden op dinsdag 9 november 2021, 16.00 uur.

Voorzitter : A.J. Rodenburg, burgemeester

Griffier : A. de Vos

Aanwezig : de heer A. van den Berg (CDA), de heer T.A. Buitelaar (OGP Midden-Delfland), de heer J.G. Cornelissen (CDA), de heer J. van der Eijk (VVD), de heer A.J. Gebben (VVD), mevrouw M.E. Heutink (OGP Midden-Delfland) de heer N.C. Knaap (OGP Midden-Delfland), mevrouw D. Langeveld (CDA), de heer F.J. van Lier (Mijn Partij!), de heer J.J.C. Moerman (VVD), de heer R.H.P. Ringeling (ChristenUnie), de heer E.N.H. Roeling (Mijn Partij!), mevrouw E.C. Snethlage-Barnard (PvdA), de heer J.P. van der Spek (Mijn Partij!), de heer R.E. Vieira (D66) en de heer R.H.G. Zwaard (CDA)

Afwezig : de heer J.G. Jongsma (OGP Midden-Delfland)

Tevens aanwezig: de heer F.J.M. ten Have, mevrouw W. Renzen-van Leeuwen, mevrouw S. Smit, wethouders, mw. J. van der Ende (inspreker)

1. Opening van de vergadering

De **voorzitter**: Heel hartelijk welkom, de vergadering van Midden-Delfland is geopend. We hebben vandaag belangrijke onderwerpen, net als altijd, op de agenda, maar we hebben nu een onderwerp waar we de tijd voor nemen dus daarom beginnen we om 16.00 uur. Heel hartelijk welkom ook degenen die deze vergadering gaan meemaken via onze webcast en wie op de publieke tribune de vergadering bijwoont, ook van harte welkom. Bijzonder hartelijk welkom aan de schrijvende pers, wiens taak het is om weer een mooi verslag te maken voor de inwoners van wat we hier met elkaar delen. We hebben een bericht van verhindering ontvangen van de heer Jongsma die er niet bij kan zijn vandaag, voor de rest is iedereen aanwezig. We hebben voorafgaand aan deze vergadering een kleine loterij georganiseerd en die heeft tot de volgorde van de sprekers geleid. Een aantal van u weet het al, maar de eerste spreker bij de begroting is de VVD, dan de PvdA, dan Mijn Partij!, dan D66, dan OGP Midden-Delfland, dan de ChristenUnie, dan het CDA. Er waren waarnemers bij deze loterij en die hebben vastgesteld dat het keurig is gegaan. Er is geen marsroute van tevoren, maar we vonden deze spreekvolgorde wel leuk. U bent erop voorbereid dat u op enig moment aan de beurt bent. Tien minuten is ongeveer de tijd per partij en dan zijn we om 17.30 uur klaar met de tweede termijn van de raad. De eerste termijn hebben we schriftelijk al gedaan en die kunt u nog eens rustig nalezen. We begonnen deze discussie uiteindelijk met de technische ronde en we hopen vanavond een besluit te nemen over de Begroting 2022-2025.

2. Spreekrecht voor belangstellenden

De **voorzitter**: Alvorens we aankomen bij agendapunt 3, het vaststellen van de agenda, zijn we bij agendapunt 2, het spreekrecht voor belangstellenden. Vanuit het Huisartsencollectief is de wens tot ons gekomen om het woord te voeren. Dat gaat mevrouw Van der Ende doen. Ik zie dat u met z'n drieën deze kant op wilt komen. Misschien is het goed om even aan te geven dat we ook een tweede ring hebben. Dat hangt ermee samen dat we het in het kader van de coronamaatregelen wat ruimer hebben georganiseerd dus zegt u 'ik wil wat ruimer zitten', voelt u zich dan niet bezwaar om de tweede ring ook te gebruiken. Het woord is aan mevrouw Van der Ende.

Mevrouw **Van der Ende**: Geachte gemeenteraad, college en overige aanwezigen, wij zijn de huisartsen van Schipluiden. Wij willen ten eerste de fracties en de burgemeester heel erg hartelijk bedanken dat jullie naar ons verhaal hebben geluisterd in de afgelopen weken. Zoals de meesten hier inmiddels begrepen hebben, zijn wij als huisartsenpraktijk in Schipluiden dringend op zoek naar alternatieve huisvesting. Na een zoektocht van anderhalf jaar staan we nu hier om te vragen ons actief te helpen aan een nieuwe locatie. Ons huidige pand voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. Er is sprake van een ernstig gebrek aan ruimte, wat naar verwachting in de toekomst nog erger wordt. Er zal sprake zijn van een toenemende vergrijzing en daarbij wil

de gemeente ook blijven uitbreiden met nieuwe woningen. Tenslotte zal er ook een toename zijn van zorgtaken richting de huisarts.

Momenteel is het, door ruimtegebrek, fysiek onmogelijk om onze extra taken te gaan uitvoeren en daarnaast is de locatie onaantrekkelijk voor nieuwe assistentes en dokters. Gezien de krappe arbeidsmarkt zal dit tot nieuwe problemen leiden.

We zijn als huisartsenpraktijk anders dan andere ondernemers; we zijn gebonden aan de kern van Schipluiden. Daarnaast zorgt onze vaste vergoeding van de zorgverzekeraar ervoor dat een nieuwe locatie niet tot meer omzet leidt, maar wel tot betere zorg. Hiervoor zijn we zelf bereid te investeren, we vragen slechts om een locatie.

We hopen dat, hoewel de prioriteit bij woningbouw ligt, het college na vandaag overtuigd is dat naast woningen ook goede huisartsenzorg noodzakelijk is. In feite vragen we dus om het ontwikkelen van een villa minder, in ruil voor een goede en toekomstbestendige huisartsenzorg in Schipluiden. Dank u voor de spreektijd.

De **voorzitter**: Dank u wel, is er vanuit de gemeenteraad behoefte om een vraag te stellen aan de huisartsen?

Mevrouw **Langeveld**: Bedankt voor de toelichting die jullie hebben gegeven. Ik ben even benieuwd. Jullie geven aan dat er de komende periode een uitbreiding van zorgtaken naar jullie toekomt. Wat moet ik me daarbij voorstellen?

Mevrouw **Van der Ende**: Door de vergrijzing komt er natuurlijk meer zorg naar ons toe en we zijn met de ziekenhuizen bezig met de 'zorg op de juiste plaats'-projecten, dat betekent dat de tweede lijn eigenlijk niet mag groeien, die moet op nulbudget blijven. Dat betekent dat er taken vanuit de ziekenhuizen naar de huisartsen gaan. We zien dat dat de afgelopen jaren al plaatsgevonden heeft. Hart- en vaatziektecontroles, diabetescontroles die eerder gedaan werden door het ziekenhuis hebben we inmiddels volledig overgenomen.

De **voorzitter**: Verder nog vragen? De heer Zwaard.

De heer **Zwaard**: Er bestaat een mogelijkheid om te huren en er bestaat een mogelijkheid om te bouwen, kijken jullie naar beide mogelijkheden? En zo ja, als jullie aan zelf bouwen denken, hebben jullie dan eventueel al een locatie op het oog?

Mevrouw **Van der Ende**: Ik denk dat we beide opties onderzoeken, zowel huur, als koop en we hebben enige voorkeur voor koop, maar we hebben niet altijd wat te wensen. Het belangrijkste is dat we naar een andere locatie gaan. We staan open voor beide opties.

De **voorzitter**: Verder is er niemand die het woord wenst? Hartelijk dank voor het voeren van het woord in het midden van de gemeenteraad. De gemeenteraad gaat verder en u bent vanzelfsprekend onze gast tot vanavond... Laat.

3. Vaststellen van de agenda

De **voorzitter**: We gaan door naar het vaststellen van de agenda zoals die is toegestuurd. Is de agenda oké zo? Ja, dan is dat de marsroute voor vanmiddag.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Beraadslagingen over programmabegroting 2022-2025

De **voorzitter**: Het vierde agendapunt is de begroting. Ik heb net al de spreekvolgorde aangegeven. We beginnen bij de VVD en we spreken vanaf onze eigen plek. Na de termijn van de raad is er een schorsing en dan is er een dinerpauze en daarna hebben we de reactie van het college en dan volgt weer een schorsing. Dan is er vaak even overleg en dan hebben we een debat door de gemeenteraad waarin wat standpunten en ingediende moties en amendementen voorbij zullen komen. Dat zijn we inmiddels zo gewend. Dan wordt er bekeken hoe we ertegen aankijken en dan hoort u van het college hoe het college tegen de door u voorbereide moties en amendementen aankijkt. Dat geeft het college dan mee en dan sluiten we de beraadslaging zo rond een uur of 22.00 uur. Dat is het idee. Dan weten we de volgorde van de beraadslagingen en

komen we bij de stemmingen en is er altijd een mogelijkheid om een stemverklaring af te geven. Die moet natuurlijk kort van aard zijn want het is geen derde of vierde termijn die u even gemakshalve introduceert. Dat doen we niet. Dan gaan we eerst stemmen over de amendementen, want die wijzigen het voorstel. Dan is het voorstel van de begroting aan de orde en de wijziging daarop en daarna komen de moties in stemming, als ze er zijn. Dat is de volgorde en dan zijn we aan het eind van de avond aangekomen. Welnu, mag ik dan de spreker namens de VVD, dat zal de fractievoorzitter zijn, de heer Van der Eijk, uitnodigen te beginnen, om 16.10 uur?

De heer **Van der Eijk**: Dank u wel voorzitter, dank voor de uitnodiging en dank voor het woord. De afgelopen vier jaar is het veel gegaan over woningbouw. Projecten zijn afgerond, in gang gezet of planmatig opgestart. We zijn daar blij mee. We zijn blij dat het college zich onverminderd zal inzetten voor verdere toename van de woningvoorraad in onze gemeente. In deze woningmarkt is het natuurlijk nooit genoeg, dat beseffen wij natuurlijk ook wel, maar gezien de beperkte locaties, financiën, en het feit dat we eigenlijk liever niet in het groen willen bouwen, heeft het college met een toename van 650 woningen een bijzondere prestatie neergezet. De afspraken Bestuurlijke Tafel Wonen.

De VVD is blij met de opstelling van het college om het tussenakkoord Samenwerken aan een solide woningmarkt in Haaglanden niet te ondertekenen. Midden-Delfland is een soevereine gemeente, ook als het om wonen gaat. Het kan niet de bedoeling zijn dat de provincie via het instrument van de Bestuurlijke Tafel Wonen waar wij als gemeente vrijwillig aan deelnemen, buiten de gemeenteraden om woningbouwprogramma's in gemeenten gaat dicteren. Het einddoel van de provincie is het 'meer evenwicht-scenario', wat concreet betekent dat alle nog te bouwen woningen in Midden-Delfland sociaal zouden moeten zijn. Graag wil ik de collega's hierop attenderen. Ook een volgend college krijgt het met de provincie aan de stok. Dat is zeker het dreigement want het instrumentarium ligt immers al op tafel. Door dit soort onrealistische, onwenselijke eisen is het risico aanwezig dat bouwprojecten vertraging oplopen. Dit terwijl juist met snelheid woningbouw gerealiseerd moet worden. Op deze manier wordt er straks helemaal niets meer gebouwd. Ook het aanpassen van de Woonagenda, waar veel partijen zichzelf voor op de borst kloppen, heeft in dit licht totaal geen zin. Het soort woningen waar vraag naar is in Midden-Delfland past toch niet bij de wensen van de provincie.

Voorzitter, op accenten dienen we als raad wel de vinger aan de pols te houden. Door het grote vraagstuk wonen worden andere zaken naar achteren geschoven die wel de aandacht verdienen. Denk hierbij aan de energietransitie, warmtetransitie, Omgevingswet of bijvoorbeeld huisvesting, anders dan wonen.

De jeugdzorg.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Eijk, u wordt geïnterrupteerd door de heer Roeling.

De heer **Roeling**: Er viel een stilte, ik dacht 'ik steek even mijn vingertje op'. U noemde het getal van 650, maar daar komen wij niet aan. Kunt u dat verder toelichten, dat er in deze periode 650 woningen zijn gerealiseerd? Want wij kunnen ze niet ontdekken.

De heer **Van der Eijk**: Dat kan ik. Dat waren plannen en die zijn al gemaakt, die woningen zijn al gebouwd, maar er waren ook plannen die nog plannen waren, maar waar nu bestemmingsplannen definitief zijn vastgesteld, zoals de hofjeswoningen achter de Albert Heijn of het bestemmingsplan Keenenburg V waar een overeenkomst is gekomen met een andere grondeigenaar waardoor de ontsluiting van deze wijk mogelijk is geworden.

De jeugdzorg, voorzitter. Uit het rapport van de Rekenkamer blijkt dat duurdere verwijzingen vooral via de huisartsen gaan. Het gaat vaak niet om preventieve zorg. Afgesproken was dat de uitbreiding van het Maatschappelijk Team hier ook op toe zou zien en deze instroom waar mogelijk zou beperken en het lukte niet voldoende. Het valt niet direct te verwachten dat het Maatschappelijk Team met eventuele uitbreiding hier opeens wel invloed op zal hebben. Uitbreiden van het Maatschappelijk Team werkt op deze manier zelfs de aanzuigende werking in de hand. Om een voorbeeld te geven van hoe dat werkt: zelfs ik krijg hulp aangeboden vanuit de gemeente. In de vorm van trainingen voor mijn kinderen. Ik vraag daar niet om, het is gelukkig ook niet nodig. Het komt er gewoon op neer dat er actief naar cliënten wordt gezocht. Voorzitter, ouders zijn primair verantwoordelijk. De rekening van de echtscheidingskoffer hoort dan ook bij de ouder terecht te komen en niet bij de gemeenschap. Ook hier ontvangen wij signalen dat er actief wordt

gezocht naar cliënten. Hier wordt juist voorbijgegaan aan de primaire verantwoordelijkheid die ouders hebben. Deze rol moet niet te snel worden overgenomen door hulpverleners. Welke vormen van triage worden toegepast? Zet meer in op uitstroom van cliënten en stop met bemoeien.

Een tweede belangrijke conclusie uit het rapport van de Rekenkamer is dat de informatievoorziening naar de raad toe niet voldoende is. Jeugdzorg is ontzettend complexe materie. Wij hameren er al langer op dat wij als raad meer sturingsinformatie willen krijgen. Wij hebben akkoord gegeven op investeringen om informatievoorziening op orde te krijgen met het doel om in de toekomst als raad duidelijke politieke keuzes te kunnen maken. Welk type preventie willen we wel en niet doen? Zonder data kunnen wij als raadsleden geen goed onderbouwde keuzes maken. Wij vragen aan het college om hier hard op te sturen en te zorgen dat het niet te lang meer gaat duren. De tijd om als een kip zonder kop overal geld tegenaan te smijten, zonder dat we weten wat we nou precies doen, of het verplicht is, en wat het effect is, is voorbij.

De Maassluiseweg. Samenwerking is van belang. De VVD is zich ervan bewust dat ook vele inwoners van Maasland dagelijks gebruik van deze weg maken. De nadelen van eenrichtingsverkeer komen dus niet alleen bij de Maassluise inwoners terecht. Maatregelen die we wel willen nemen, moeten daarom ook goed worden doordacht. Wat ons betreft, moeten onze buurgemeenten nu ook eens stappen ondernemen om de groei van het verkeer op de Maassluiseweg te stoppen. Wat er nu gebeurt, is dat Midden-Delfland aan het lijntje wordt gehouden en de door Maassluis veroorzaakte problemen worden op ons afgewenteld. Eenrichtingsverkeer ligt waarschijnlijk moeilijk, maar dat betekent niet dat we niets kunnen doen. Laten we vooral doen wat wel kan. Belangrijkste prioriteit is wat de VVD betreft nu eindelijk de kruising zo in te richten dat de veiligheid voor de fietsers wordt verbeterd. Aanpassingen moeten primair ten dienste staan van de veiligheid. Doorstroming is van secundair belang. Verbeteren van alleen doorstroming leidt waarschijnlijk tot toename van sluipverkeer, is het niet vanuit Maassluis, dan komt het wel om de file op de A4 te vermijden.

De doorschuifbudgetten. Voorzitter, de VVD kijkt uit naar de vierde periodieke begrotingswijziging. Het college geeft aan dat er soms een langere doorlooptijd is. Dat begrijp ik, maar waarom er soms geen start wordt gemaakt, blijft wel een donkergrijs gebied voor ons. Voor nu geen amendement. Maar dat kan natuurlijk altijd in de toekomst nog. Doe gewoon het huiswerk, voer de werkzaamheden uit of stel de ambities bij. Eerder dit jaar heeft de raad over onderhoud van de Kwakelweg gesproken. Het doorschuiven heeft wel degelijk financiële gevolgen. De VVD is geen voorstander van het soort besluiten waar het eigenlijk neerkomt op 'teken maar bij het kruisje'.

PUUUR. Gebiedspromotie kan bijdragen aan het imago van onze gemeente. Het is voor Midden-Delfland belangrijk dat we dit doen. We mogen immers niet van onze buurgemeenten verwachten dat zij hun inwoners wijzen op de mogelijkheid om te recreëren in ons mooie gebied. Echter, we moeten ons als raad wel afvragen hoe groot de financiële bijdrage vanuit de gemeenschap hiervoor mag zijn. Lidmaatschap van PUUUR kost de ondernemende minder dan een abonnement op de krant die alleen maar op zaterdag wordt bezorgd. Dat lijkt ons op het eerste gezicht wel een beetje weinig. Nu wordt gekeken naar het heffen van toeristenbelasting, horen wij steeds meer geluiden opgaan om dit in zijn geheel ten goede te laten komen aan PUUUR. De VVD is hier nog niet heel enthousiast over. De VVD hecht veel waarde aan een gelijk speelveld voor ondernemers. Ondernemers in andere branches krijgen ook geen voordeeltjes voor het ophouden van hun eigen broek. Waarom toeristenbelasting niet inzetten voor zaken waar, naast toeristen, al onze inwoners profijt van hebben? Er kan wat ons betreft geen sprake zijn van 'uitgaven zoeken belastingheffing'.

De VVD vraagt zich verder af welke inspanningen er nog meer van het bestuur van PUUUR verwacht kunnen worden om meer inkomsten te genereren. Het oorspronkelijke plan was immers om na de initiële opstart PUUUR op eigen benen te laten staan.

Veiligheid. Midden-Delfland is een veilige gemeente en wat de VVD betreft, blijft dat zo. In de recent opgeleverde rapportage is helder verwoord hoe dit wordt bereikt. De gemeente heeft slechts een BOA en drie wijkagenten. Gezien de grote hoeveelheid taken van deze mensen moeten zij het vreselijk druk hebben. Het moet frustrerend zijn om niet altijd de gewenste aandacht te kunnen geven aan zaken die er spelen. Het is fijn dat zij worden bijgestaan door buurtpreventen. Zij zijn een extra aantal ogen en oren in de dorpen. Via deze weg wil ik ook mijn dank uitspreken aan al die buurtpreventen. Zij dragen stevig bij aan een veilige leefomgeving. Bezuinigen op deze vrijwilligers is voor ons niet bespreekbaar. Het geldt dat wij hier als gemeente aan bijdragen, komt dubbel en dwars terug.

Aan het einde van deze algemene beschouwingen, in deze raadsperiode hebben we toch mooie discussies gevoerd met elkaar en ook goed samengewerkt. Soms zijn er standpunten helder naar

boven gekomen, waar we toch met elkaar verschillen. En samenwerken betekent ook vragen beantwoorden. We hebben er een gevonden van de PvdA. Over de activiteiten van Welzijn Midden-Delfland en hoe dat bijdraagt. De naam zegt het inderdaad al, Welzijn Midden-Delfland draagt bij aan het welzijn van onze inwoners. Wij kijken verder uit naar een mooie behandeling vanavond en met aan de horizon volgend jaar verkiezingen. Wij zijn er klaar voor.

De **voorzitter**: Mooi binnen de tien minuten, 9.39 minuut. De volgende spreker wordt uitgedaagd om tien minuten te pakken voor de bijdrage. Gaat uw gang. De PvdA.

Mevrouw **Snethlage**: College, collega-raadsleden, kijkers, luisteraars, we zijn vandaag hier om de laatste begroting van dit college met elkaar te bespreken. De beschouwing van de PvdA Midden-Delfland is daarom zowel een terugblik als een vooruitblik. Dit college had vier jaar geleden grootste plannen. Het winkelcentrum van Den Hoorn zou nu klaar zijn. Er zouden 700 woningen gebouwd zijn. Het kralensnoer in Maasland zou gereed zijn, en nog veel meer andere plannen. Dit is het moment om te kijken wat hiervan uitgekomen is. Natuurlijk, er is veel in gang gezet, maar nog meer is niet bereikt.

Kijken we naar de reacties op vragen vanuit de gemeenteraad in de afgelopen jaren daarover, dan kunnen we daar allemaal mooie redenen voor terugvinden. We lezen daarbij voor wat betreft de huizenbouw, dat ontwikkelingen natuurlijk altijd langer duren dan gedacht en dat beoogde bouwlocaties minder en misschien zelfs wel helemaal niet beschikbaar komen. En wat betreft het Centrumplan Den Hoorn, dat blijft doorsukkelen door de vele rechtszaken. Of ik het nog voor mijn pensioen ga meemaken, betwijfel ik. Intussen is aan de inwoners een plan voorgelegd om het terrein tot een parkje te maken.

Nu is dus het moment om ons af te vragen hoe reëel al die plannen van dit college zijn geweest. Hoe eerlijk zijn de ideeën die ze gepresenteerd hebben naar de inwoners? Komend jaar kunnen onze inwoners daarover een oordeel vellen in de gemeenteraadsverkiezingen. Maar laten we daarbij niet vergeten dat de gemeenteraad het beoordelen van alles wat het college heeft uitgevoerd ook als taak heeft. De gemeenteraad moet in zijn controlerende functie natuurlijk beoordelen of dat wat we in de gemeenteraad besloten hebben, ook werkelijk zo door het college wordt uitgevoerd.

Frappant voorbeeld hiervan is het niet reageren van het grootste deel van de gemeenteraad op het wijzigen van bouwplannen aan de Zuidrand van Schipluiden. Er was besloten dat er een aantal grote appartementen zou komen. Uitgebreid is gediscussieerd in de raad. Het voorstel van de PvdA om te kijken of van elke twee grote appartementen drie kleine appartementen gemaakt zouden kunnen worden, werd rücksichtslos van de tafel geveegd, want het zou te veel vertraging opleveren om dat te onderzoeken. Maar wat schetst onze verbazing? Een halfjaar later stuurt het college een brief waarin aanpassing van het plan staat. Daar komen toch kleinere appartementen, omdat dat de doorstroming toch beter zou bevorderen. Het leverde geen enkele discussie op vanuit de fracties die tegen de kleinere appartementen waren. Vreemd dat de meerderheid van de raad opeens volledig van mening is veranderd, maar wij zijn natuurlijk wel blij met het uiteindelijke resultaat. Dat het college nu heeft ingezien dat de eerdere aannames over bevordering van de doorstroming niet juist waren, heeft helaas geen doorwerking op het beleid waar het college mee verder werkt. Wij willen daarom onze collega-raadsleden aanraden het onderzoek van Platform 21 over doorstroming bevorderende maatregelen te lezen en vooral de bijbehorende conclusies. De PvdA zal die in ieder geval meenemen naar toekomstige discussies over de te bouwen woningen. Over de te bouwen woningen gesproken, wil de PvdA hier toch nog wel even kwijt dat het rücksichtslos afwijzen van de overeenkomst met de provincie in onze ogen niet verstandig is. Jarenlang, en dan niet alleen deze collegeperiode, maar al veel eerder, hebben wij verkeerde woningen gebouwd. Daarnaast zijn er ook nog veel sociale huurwoningen verkocht en met de stijgende huizenprijzen zelfs geen sociale koopwoning...

De **voorzitter**: Er wordt geklopt, de heer Van der Eijk heeft een interruptie.

De heer **Van der Eijk**: Dank u wel voorzitter, ik hoor mevrouw Snethlage zeggen dat er verkeerde woningen zijn gebouwd, welke zijn dat dan?

Mevrouw **Snethlage**: Er is ooit afgesproken door een gemeenteraad, al een paar periodes terug, dat we 30% sociale woningbouw zouden bouwen. Dat is niet gebeurd.

Door op deze wijze de provincie te dwingen onze plannen niet goed te keuren door het rücksichtslos afwijzen, zijn veel van onze starters, kinderen, kleinkinderen gedwongen voor een eerste woning heel lang te wachten of naar buiten Midden-Delfland te verhuizen, met daarbij de - in onze ogen - te vermijden gevolgen voor de verenigingen en later de mantelzorg.

Al vele jaren pleit de PvdA voor het gebruik van het instrument erfpacht om voor meer inwoners een koopwoning bereikbaar te maken. We zijn blij dat het CDA in de afgelopen raadsvergadering vragen gesteld heeft over de kosten gemoeid met de erfpacht. Wij ondertekenen dan ook graag de motie van het CDA om de canonrente voor erfpacht aan te passen. De PvdA is van mening dat als we precies weten aan welke woningen we behoefte hebben, dit ook al bij aanbestedingen een duidelijker beeld gaat geven en meer druk kan leggen op de ontwikkelaars om de juiste woningen te maken. Het is dus van belang een juiste visie te hebben.

De **voorzitter**: Nog een interruptie van de heer Van der Eijk.

De heer **Van der Eijk**: We moeten volgens de PvdA bouwen naar behoefte, maar als er dan behoefte is om geen sociale woningbouw te doen, is de PvdA dan ook tevreden?

Mevrouw **Snethlage**: Ik denk dat de heer Van der Eijk even vergeten is hoe lang de wachtlijst is van de inwoners van Midden-Delfland voor de sociale woningbouw.

De PvdA is dus van mening dat de juiste woningen gebouwd moeten worden en dat we de juiste visie moeten hebben over waar we welke woning bouwen, zodat de juiste afspraken met de ontwikkelaars gemaakt kunnen worden. Dan zullen we dus ook niet meer verrast worden door een hernieuwd inzicht van het college. De PvdA is ook blij dat er bekeken zal worden wat er met De Hoornbloem kan gebeuren, maar vreest dat er nog niet voldoende duidelijk is wat de gevolgen zijn voor de omgeving en de huidige gebruikers van De Hoornbloem. We zullen dit proces dan ook nauwlettend in de gaten houden en zo nodig agenderen.

Laat ik nog een voorbeeld geven van hoe er in de gemeenteraad en college, naar onze mening, niet met voldoende visie gewerkt wordt. De PvdA heeft een aantal keren gevraagd of er meer wegen voorzien kunnen worden van, bijvoorbeeld, groene parkeerplaatsen, zodat ze meer klimaatadaptief kunnen worden. In de nieuwbouwgebieden gebeurt dit gelukkig en ook is door het college toegezegd dat voor wegen die aan groot onderhoud toe zijn gekeken wordt hoe ze meer klimaatbestendig gemaakt zouden kunnen worden. Met andere woorden, dat gebeurt dus per onderhoudsbeurt, zonder een totaalvisie over alle wegen, welke wel geschikt zouden zijn en welke niet.

En verder, waar is de visie van het college om bewoners te stimuleren tot meer klimaatbestendige tuinen? We zien steeds meer betegelde tuinen, dat is blijkbaar heel erg in, dus in plaats van meer klimaatbestendig, worden onze dorpen in totaal gezien minder klimaatbestendig. Voor wat betreft het vergroenen van onze dorpen hebben we al veel suggesties via moties gedaan in de afgelopen jaren. De betrokkenheid van de inwoners is gelukkig wel iets vergroot doordat ze bij bomen plantjes hebben mogen plaatsen. Helaas wel pas nadat alles wat al eerder gepland was, weg geschoffeld was. We hebben een nieuwe gedachte die ook in de totaalvisie voor het groen opgenomen zou kunnen worden. De suggestie die we willen doen, past in het kader van de actie Steenbreek en kan potentieel een groot effect hebben. De PvdA zou namelijk graag zien dat een deel van het budget voor openbaar groen besteed wordt aan het adviseren van onze inwoners over hoe ze hun tuintjes kunnen vergroenen en ze daarmee dus klimaatbestendiger kunnen maken. De gemeente Pijnacker-Nootdorp doet dit al. De inwoners kunnen daar gratis advies krijgen over groene inrichting door een tuinarchitect die dit namens de gemeente doet.

We realiseren ons natuurlijk dat dit weer een losse flodder is en daarmee nog steeds geen totale visie is op hoe we de kernen klimaatbestendiger en groener willen maken. Het liefst zou de PvdA zien dat er een visie komt waarmee we specifiek kunnen sturen op groenonderhoud en klimaatbestendigheid. Op al deze gebieden, woningbouw, wegen en groen gebeurt alles nu te vaak hapsnap. Steeds weer worden nieuwe rapporten opgesteld door dure bureaus. Denk aan het Centrumplan Den Hoorn, waar steeds weer nieuwe inrichtingen voor de wegen gemaakt worden. De PvdA vraagt zich af of het college hier door het tekort niet 'penny wise, pound foolish' bezig is. De PvdA heeft erover gedacht om moties op te stellen waarin we vragen te kijken naar bestaande, bijna afgelopen visies zoals Vitale dorpen en een oproep te doen aan het college in samenspraak met de inwoners nieuwe visies te ontwikkelen. Maar onze verwachting is niet dat een dergelijke

visie klaar zal zijn voor de verkiezingen. Dat betekent dat eerst onze inwoners aan zet zijn en daarna de volgende gemeenteraad.

Zoals al in onze eerste termijn gezegd, denken wij dat veel activiteiten van Welzijn Midden-Delfland preventief werken in bestrijding van eenzaamheid. Dank voor de reactie van de VVD. De gemeente heeft een bijeenkomst gehouden waar gesproken werd over wat er in de gemeente gebeurt om eenzaamheid te bestrijden. Is deze methode om de verschillende groepen met elkaar in contact te brengen de efficiëntste of had de gemeente met dat geld ook daadwerkelijk activiteiten kunnen subsidiëren? De PvdA wil van het college binnenkort weten of de effecten van het verlagen van de subsidie aan Welzijn Midden-Delfland geëvalueerd zijn en of het mogelijk is om een deel van de subsidie weer aan Welzijn Midden-Delfland te geven vanuit de pot preventie van het Sociaal Domein.

In de afgelopen weken heeft ons een verzoek bereikt van de huisartsen in Schipluiden over een huisvestingsprobleem. Toen de huisartsen zich op de huidige locatie vestigden, was er niet te voorzien dat er zo'n grote uitbreiding van diensten zou komen die bij de huisartsen neergelegd zou worden. Denk hierbij aan de diabetesverpleegkundige, COPD-verpleegkundige en jeugdzorg. De PvdA is van mening dat een goed toegankelijke ruime praktijk nodig is en zeker zelfs belangrijk is in een dorp. Mede door de vestiging van een Fokusproject kent Schipluiden relatief veel rolstoelgebruikers en de huidige ruimte is daar niet altijd geschikt voor. Tevens zou een nieuwe locatie daardoor ook een mooie plek zijn om een goed aangepast toilet te huisvesten voor algemeen gebruik. Ook in Den Hoorn heeft de gemeente meegewerkt aan het huisvesten van de huisartsen. Wij gaan er dus van uit dat het college mee gaat werken aan het zoeken naar een alternatieve huisvesting.

Als we kijken naar de begroting, zien we nog steeds dat de uitgaven en de tekorten in de zorg hoog zijn. Ook de Rekenkamer heeft ons erop gewezen dat wij daar niet altijd de juiste informatie voor hebben zodat we op feiten kunnen besluiten in plaats van op aannames. Ook dat zou moeten veranderen.

De gemiddelde inwoner in Midden-Delfland is volgens de statistieken rijk in vergelijking met de meeste andere gemeenten. Maar we kunnen ook uit statistieken halen dat armoede hier wel degelijk voorkomt. In veel gemeenten wordt de speciale functie 'coördinator armoede' in het leven geroepen, zodat mensen die in armoede leven of instanties die dat constateren, weten waar ze heen kunnen om geholpen te worden. Natuurlijk is onze gemeente te klein om een extra voltijdfunctie op dit gebied in te stellen, maar als het duidelijk is bij welke functionaris men moet zijn, of hoe dat duidelijk op de website weergegeven wordt, zou dat natuurlijk een stuk makkelijker kunnen zijn voor de mensen die het zoeken. Zijn de andere fracties het met ons eens dat dit een nuttige aanvulling kan zijn op de verschillende voorzieningen die wij hebben en is het college bereid om aan deze suggestie vorm te geven?

In onze eerste termijn hebben we aangegeven dat de PvdA zich afvraagt of we niet aan de grens zitten van wat onze gemeente aankan op het gebied van fietsverkeer. De verschillende verkeersstromen - fietsers, racefietsers, e-bikes, scooters, skaters, ruiters, auto's enzovoort - leveren soms gevaarlijke situaties op. In de afgelopen weken zijn er in Midden-Delfland ongelukken gebeurd waarbij fietsers betrokken waren zowel in Den Hoorn als in Maasland, waar zelfs een traumahelikopter voor nodig was. Geen idee wat de oorzaak was van deze ongelukken. Soms vallen mensen gewoon zelf, maar veelal komt het ook door omstandigheden van buitenaf, zoals drukte, onoverzichtelijkheid, enzovoort. De snelheidsverschillen tussen de verschillende verkeersstromen die van dezelfde weg gebruikmaken, denk aan fietsers, e-bikes en racefietsen, zijn dusdanig groot dat een zwaar ongeluk snel gebeurt. Ook de onoverzichtelijkheid van bepaalde kruispunten door hoogstaand riet of ander groen is hierbij een aandachtspunt. Daarbij zijn op sommige kruispunten informatieborden dusdanig geplaatst dat als men de informatie bekijkt, men in de weg staat voor andere verkeersgebruikers. Een voorbeeld hiervan is het informatiebord dat net na het eerste kruispunt gezien vanaf de Trambrug evenwijdig aan het fietspad staat. De PvdA is van mening dat het in kaart brengen van dit soort knelpunten en het ontwikkelen van het plan van aanpak om deze potentieel gevaarlijke punten aan te pakken, noodzakelijk is en wil daartoe dan ook een motie indienen. We gaan er bij deze motie vanuit dat het college niet zelf het wiel gaat uitvinden met het inventariseren van de knelpunten, maar hier zowel de politie, de verkeerscommissies, de scholen, de Fietsersbond en de inwoners bij zal betrekken. Zal ik de motie voorlezen?

De **voorzitter**: Dat lijkt me een goed idee, dan weten we wat er in de motie staat.

Mevrouw **Snethlage**: Ik heb hem kort gehouden, de toelichting heb ik nu gegeven.

Motie nr. 1 ingediend door PvdA, ChristenUnie, Mijn Partij!, OGP Midden-Delfland, D66

"De raad van de gemeente Midden-Delfland, in vergadering bijeen d.d. 9 november 2021; gehoord de beraadslaging;

overwegende dat:

- veilig kunnen fietsen belangrijk is;
- er knelpunten zijn waar verschillende verkeerstromen gebruik van maken;
- kruispunten en oversteekplaatsen overzichtelijk moeten zijn;
- stilstaande personen op fietspaden de veiligheid verminderen;

verzoekt het college:

- om de verschillende knelpunten in kaart te brengen, met aandacht voor informatieborden, verschillende verkeerstromen, overzichtelijkheid, omliggend groen;
- een plan van aanpak op te stellen om de knelpunten aan te pakken;
- een tijdspad hieraan te koppelen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: De motie is ondertekend en maakt deel uit van de beraadslagingen en krijgt nummer 1.

Mevrouw **Snethlage**: De PvdA is nog steeds zeer tevreden dat we het lokaal onderwijsbeleid goed ondersteunen. Zeker in de afgelopen periode is gebleken dat extra steun niet voor niets is. We zijn ook blij dat er extra gelden naar de scholen gaan voor de opheffing van ontstane problemen door de coronaperiode. Maar nog niet alle gelden zijn goed besteed daarin, in onze ogen. Kijken we over het geheel naar de begroting, dan kunnen we tevreden zijn over het financiële beleid. Helaas zijn we nog steeds niet in rustig financieel vaarwater en hebben we de algemene reserve nog steeds nodig. Ook baart het de PvdA zorgen dat we voor veel zaken die we nu betalen vanuit IODS-gelden straks misschien ook geld nodig hebben. We hopen dan ook dat er, voor die gelden op zijn, helder is wat op deze vlakken echt nodig is, zodat we niet alsnog in de financiële storm terechtkomen. We danken de wethouder en de ambtenaren voor het vele werk dat ze verricht hebben om ons deze goede begroting te overhandigen.

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw bijdrage in deze termijn. Het voorlezen van moties gaat niet ten koste van de spreektijd, maar u bent er net een klein beetje overheen gegaan. Dus dat noopt mij om snel over te gaan tot de volgende spreker, dat is de spreker van Mijn Partij! Dat zal ongetwijfeld de heer Roeling zijn. Gaat uw gang.

De heer **Roeling**: Ik zal weer wat van de tijd afknibbelen voorzitter. Knibbelen aan de begroting? Dan moeten we even afwachten wat er komt...

Voorzitter, we zien in de begroting weer nog meer financiële discipline om zaken op orde te krijgen en de inkomsten en uitgaven in evenwicht te brengen. Ik denk dat we daar weer een verbeterlag in hebben gezien. Maar goed, een begroting is nog geen jaarrekening en ik ben het ook wel met het college eens dat we altijd wel een sluitende begroting hadden, maar de pijn zat hem altijd in de jaarrekening en de begrotingswijzigingen die daar tussenin zaten.

Ook wij hebben een paar punten die we even aan de orde willen stellen, ten eerste de woningbouw. Ik denk dat niet alleen wij, maar meer mensen verrast waren dat de VVD tot 650 woningen is gekomen. Maar goed, daar is de VVD voor verantwoordelijk en niet wij, dus we gaan daar geen welles-nietes van maken. Wij willen wel dat er meer een visie wordt neergelegd. Die visie moet gebaseerd zijn op onze behoefte en de opgave hier, en ook in de regio. We hebben er al vaak aandacht voor gevraagd: wat is de natuurlijke aanwas? Dus het aantal geborenen, minus de overledenen, de GGZ heeft een klein rolletje, de statushouders; onze rol - het commentaar laat ik ook maar even achterwege - binnen Haaglanden. We stellen voor op basis daarvan een duidelijk plan te maken van 'wat is onze behoefte?' en daar ook een bepaalde fasering in aan te geven. Kom

niet met in een keer 200 woningen op de markt, maar faseer dat zodat ze op zijn minst - mochten we geen betere woningtoekenning weten voor onze inwoners - vaker kans hebben op een woning. De 700 woningen. Nou ja, de verkiezingen zijn er nog niet, maar wij zien het tussen nu en de verkiezingen niet gebeuren dat er meer fysieke woningen gerealiseerd worden. Anders dan wat particuliere initiatieven.

De brief van de provincie. Het begon natuurlijk feitelijk met het aanbod aan Haaglanden, de woontafel, en vervolgens vond de provincie daar ook iets van. We hebben ons op de eerste plaats afgevraagd 'waarom doen die steden daar nou zo moeilijk over?' De heer Van der Spek beheert toevallig het voormalig ministerie van Sociale Zaken. Daar zijn ze van plan 1300 appartementen te realiseren. Dan hebben we het niet over sociale woningen, maar gewoon de wat grotere. En zo zijn er meer projecten, niet alleen in Den Haag en Delft en Zoetermeer. Dan denk ik, zouden ze nou zo moeilijk doen over die 20 of 30 woningen in Midden-Delfland? Dat kunnen we ons niet voorstellen. Dan gedraag je je als een grote vent en zeg je 'jullie zijn demografisch helemaal anders dan onze steden en dat jullie vasthouden aan jullie opvattingen, respecteren we en voor ons maakt het niet uit'. Daar zit de pijn niet. De provincie maakt het er niet beter op want ze komen dan met een slap verhaal 'we hebben instrumenten, daar gaan we wel uitkomen'. Op zijn minst hebben we de aandacht van de provincie en dan kunnen we vandaar eens kijken wat we verder kunnen. We willen niet dat de grote steden ons een beetje in de hoek zetten en vervolgens tegen de provincie zeggen 'kijk eens!' Laat ik het zo formuleren, wij hebben als rode draad in ons verkiezingsprogramma – de volgende keer weer – de zelfstandigheid van de gemeente Midden-Delfland en we vinden we dat we voor dit soort acties van de burens en de provincie wel aandacht moeten hebben. Ik hoop dat het college dat ook heeft.

Dan kom je bij het Haaglandensysteem en de voor- en nadelen. Het voordeel zou kunnen zijn dat het voor onze inwoners, stel dat ze werk hebben in Den Haag en denken 'iedere keer dat heen en weer reizen tussen Maasland en Den Haag ben ik zat, ik ga kijken naar een woning in Den Haag', mogelijk is om dat te doen. Andersom is het ook mogelijk dat mensen vanuit Den Haag onze kant op komen. Van de doelgroep die deze kant opkomt, heb ik de indruk dat het hen verder niet uitmaakt waar ze terechtkomen als ze maar wat hebben, dus wij twijfelen wel aan nut en noodzaak van Haaglanden, want wat zijn nu echte voordelen voor ons en wat kunnen we daar tegenin brengen? Du moment dat ons aanbod niet wordt geaccepteerd vinden we dat we wel moeten kijken naar onze rol binnen Haaglanden.

Een kort vraag aan het college. De brief van de provincie heeft het ook over een subsidie. Het was ruimtelijk-ordeningsinstrument, subsidie en lobbyen. Dat vind ik al niet erg overtuigend, maar stel dat de provincie nu zegt 'we zijn bereid om subsidie te betalen', wat ze tot op heden niet wilde, is het college dan bereid om die subsidie te accepteren en alsnog het plan van Haaglanden te realiseren, oftewel alleen maar sociale woningbouw? Daar zijn we benieuwd naar.

Openbare ruimte. Een potje van € 1,3 miljoen, verspreid over verschillende jaren. Feitelijk krijgen we de rekening gepresenteerd van enkele bezuinigen op wegen en fietspaden, onhandige bezuinigingen en dat vertaalt zich nu in de € 1,3 miljoen. Een ander punt is de N468. De meerderheid van deze raad heeft ingestemd met het overnemen, op termijn, van de N468. En uit mijn hoofd was het € 19 miljoen voor de reconstructie en € 2,5 miljoen bruidsschat, maar was die € 19 miljoen niet voldoende, dan ging het ten koste van onze bruidsschat. Dat was voor ons onacceptabel en volgens mij bij de heer Ten Have ook want er ligt nu een andere deal, namelijk: de kosten worden hoe dan ook gedragen door de provincie en Hoogheemraad en onze bruidsschat, te klein, maar toch, wordt bevroren. Dus feitelijk zegt het college tegen de raad 'we hebben toen niet zo'n goede deal voorgelegd', maar ja, u als meerderheid heeft er wel mee ingestemd. Dus dit is voor ons een positieve ontwikkeling.

De reconstructie van de Woudseweg. We hebben de eerste 40km-weg van Nederland. Dat werd ambtelijk aan ons medegedeeld en dat gaat nu naar een 30km-weg. Dus het unieke is er wel een beetje vanaf maar dat is heel anders ontstaan, het was altijd ingericht als 30 km/uur omdat het dood zou lopen, dat kruispunt daar zou er nooit op aangesloten worden. Dus kom met het eerlijke verhaal.

De energietransitie. We staan inmiddels een paar jaar verder en onze opmerking was 'joh, wees voorzichtig met het afschakelen van aardgas en houd kernenergie goed in de gaten want zonder kernenergie kan je je energiepositie niet realiseren'. Inmiddels is daar ook aardwarmte bijgekomen, wat wij positief vinden. En wat zien we nu? Inmiddels zit afsluiten van aardgas er toch voorlopig niet in. Wij vermoeden de eerste tien jaar niet en maak dat ook duidelijk aan onze inwoners. De wethouder vertelde onlangs aan onze inwoners 'de eerste vijf jaar doen we niets',

maar ja, misschien moeten we wel wat anders doen. We hebben altijd gezegd 'doe een beetje rustig aan met al dat grote ingrijpen en help mensen met isoleren van een woning'. Dan kunnen ze denken 'wij dragen iets bij', of ze hebben een lagere energierekening. Dat is inmiddels ook collegebeleid want die term hadden wij niet, maar er is een term voor, spijtvrij. Dat vinden we op zich wel een goede vondst.

De WarmtelinQ, dat is de leiding van het fossiele industrieterrein in Rotterdam naar Den Haag, hetzij Leiden. Iedereen loopt er inmiddels vandaan, Rotterdam heeft zich teruggetrokken en Den Haag heeft grote twijfels, maar Gasunie zegt 'we krijgen € 400 miljoen subsidie, feitelijk van u ook, en we gaan lekker verder'. Dus gezien het feit dat we van de heer Binnekamp van Juva hebben gehoord, hebben we zeer grote twijfels over de realisatie van dit hele project en het is beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald, zouden wij zeggen. Dus doe het niet.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie uit de hoek van de VVD.

De heer **Van der Eijk**: Ik hoor de heer Roeling over de leiding door het midden vanuit de haven richting Leiden, maar is Midden-Delfland daar risicodragend in dan? Volgens mij niet, maar ik kan het verkeerd hebben.

De heer **Roeling**: Niet zozeer risicodragend, maar hij wordt parallel aan de A4 aangelegd en dat heeft veel voeten in aarde, laat ik het daarop houden. Als je dat kunt voorkomen door hem niet aan te leggen, zijn wij daar voorstander van. Het klopt dat wij niet aangesloten worden op het project, dat klopt. Dat gebeurt niet, maar ik zou zeggen, als het niet nodig is, zou ik die herrie niet op mijn nek halen. Maar goed.

Biodiversiteit. We zien af en toe kleine projectjes voorbijkomen van een slootkantje en een grasveldje en we missen de grote stappen. Als je echt iets voor biodiversiteit wilt betekenen, we hebben het al eerder aangekaart, wat kunnen we met die mestinjectie? Is het college bereid om eens een keer een inventarisatie te maken van wat de regeltjes zijn, de mitsen en maren, om te kijken wat we daarmee kunnen als gemeente? We zien namelijk dat wij voor redelijk weinig voorop kunnen lopen als het gaat om de biodiversiteit. Ik heb die term nog nooit eerder gebruikt dus dat is op zich ook wel uniek.

Wat hebben we nog meer? De huisartsen. We hebben een goed gesprek gehad met de huisartsen uit Schipluiden. We hebben gevraagd 'zet je wensen op een lijstje en dan kunnen wij dat voorleggen', dan hebben we een gerichte zoekactie voor het college om te kijken wat er mogelijk is. Dat heeft geleid tot een motie, kan ik alvast verklappen, want hij is er nog niet, maar hij komt wel aan. Ik denk dat de ChristenUnie dat zal doen. De clou is er wel een beetje vanaf, maar hij komt eraan. En ik wil met name nog wat richting VVD zeggen, want die discussie wordt straks weer, 'maar het is een bedrijf'. Dan zou ik op voorhand al de vraag willen stellen aan de VVD waarom de VVD al zes, zeven jaar bezig is om een winkel, genaamd de Jumbo, in Den Hoorn te krijgen. Daar worden echt tonnen aan advocaatkosten aan gewijd. Ze willen hem daar hebben en hij komt maar niet. Dat even voor ik weer de vraag krijg over 'het is een bedrijf en....'. Dus hou de Jumbo in gedachten.

Terugblik. Heb ik nog tijd, voorzitter?

De **voorzitter**: Dat afsnoepen is niet echt lekker gelukt. U zit inmiddels aan de andere kant van de tien minuten.

De heer **Roeling**: Ik denk dat die oproep voor de huisartsen een goede afsluiting is en ik denk dat ik nog een keer inbreek hierna. In de vergadering dan hè.

De **voorzitter**: Dan ga ik door naar de volgende spreker, D66, de heer Vieira. Gaat uw gang.

De heer **Vieira**: Ik ga kijken hoeveel tijd ik van de vorige twee sprekers af kan snoepen en misschien komt er zelfs wat bij waardoor het doorgeschoven wordt. Maar goed, over doorschuiven en begrotingen, dat ligt vaak dicht bij elkaar, maar dat zie ik nu niet al te veel gebeuren in deze begroting, in ieder geval dank aan eenieder die daaraan heeft bijgedragen.

Ik wil bij twee dingen stilstaan, natuurlijk de begroting zelf, maar uiteraard ook een aantal maatschappelijke punten. Ik sla even een heel stuk met bespiegelingen over wat er de afgelopen vier jaar gebeurd is en wat in het verkiezingsprogramma staat over, dus dan ga ik meteen even

naar de begroting. Als we naar de begroting kijken, zien we dat we in ieder geval dit jaar vanuit het rijk vergoeding hebben gekregen ter compensatie van extra uitgaven die in het Sociaal Domein gedaan zijn. Dat is fijn, want we zagen al dat het heel lastig was om dat te sluiten. Alleen is het nog niet structureel, dus wij kunnen in ieder geval niet wachten tot er een kabinet aantreedt, waardoor structurele toezeggingen gedaan worden op grond van de uitgaven die we doen, met name in het Sociaal Domein.

Even kijken. Andere gelden die we hebben gekregen, zijn de NPO-gelden. We moeten kijken hoe we een aantal zaken voor de leerachterstanden opgedaan tijdens de pandemie kunnen compenseren met deze gelden. Onze gemeenschap is er in ieder geval een groot deel bij geholpen als we daaraan werken. Ook zijn ze ermee geholpen als we gelden besteden aan het tegengaan van armoede. Wij zien gewoon heel graag dat deze gelden goed besteed worden. Ik zou er een motie over in kunnen dienen, maar ik voel aan dat die er later in de vorm van een motie of amendement aan zit te komen, dus ook ik licht een tipje van de sluier op.

De begroting. We konden in ieder geval erg waarderen dat de rekenmethodiek rond ozb en hoe kosten belast worden rond afval en rioolheffing, zijn veranderd of binnen de perken blijven. Dat kunnen wij waarderen. Als we naar de meeste huishoudens kijken, zijn gemeentelijke lasten natuurlijk niet de grootste uitgaven die huishoudens doen. Doorgaan zijn dat twee andere posten; wonen en vervoer. Over wonen en typen woningen die we willen, is al genoeg gezegd. Alleen al in onze eerste termijn, maar ook al hier, eerder vanavond. Als we kijken naar de woningen zelf, zijn mensen nu met name heel veel geld kwijt aan de hoge energierekening. Als we naar de pure woningvoorraad kijken in Nederland, en ik schat in dat Midden-Delfland niet extreem daarvan afwijkt, dan zien we dat twee derde van de woningen geen A- of B-label heeft. Dus zoals al eerder werd gesteld, kun je investeren in je woning om het beter te doen. Ik merk in mijn omgeving dat op het moment dat je naar de website van de gemeente gaat en je klikt daar om te kijken 'kan ik in contact komen? Wat kan ik doen, hoe kan ik dat verbeteren?' veel mensen moeite hebben om deze informatie te vinden. Dus een vraag aan het college is: wat zouden we kunnen doen om meer inwoners te bereiken om daarvan gebruik te laten maken, om te zorgen dat zij overgaan tot spijtvrije maatregelen?

Dat wat betreft woningen. Er is iets tussendoor gezegd over erfpacht en ook daar komt een motie over. Erfpacht zou een instrument kunnen zijn dat voor onder andere starters goed zou kunnen werken. Nu is het wel zo bij erfpacht dat een aantal hypotheekverstrekkers, of misschien zelfs meerdere, zeggen 'op het moment dat de erfpacht onduidelijk is, of je hebt überhaupt erfpacht, kun je ook geen hypotheek afsluiten'. Dus ik denk dat we met het aanpassen van de erfpacht of de juiste regeling invoeren, een stap zetten. We hoeven als gemeente daar niet aan te verdienen, maar we moeten wel heel goed en gericht kijken - dat zou een volgende stap zijn - 'hoe kun je de starters onder andere op de markt het beste helpen?'

Dan andere kosten, vervoer. Je ziet dat een huishouden al gauw honderden euro's kwijt is aan vervoer. Dat wordt soms onderschat, want vaak worden reparatiekosten en afschrijvingen vergeten. En 70% van de vervoersbewegingen is korter dan 7 kilometer, dus wij zijn sowieso als D66 voor een impuls voor de milieuvriendelijke opties. Dus onder andere de fiets. Wij steunen dan ook van harte de motie die mevrouw Snethlage zojuist voordroeg om in ieder geval goed te kijken hoe het netwerk voor de kwetsbare verkeersdeelnemers en het kiezen voor de milieuvriendelijke verkeersopties veiliger en beter kan. Dus dat wat betreft dat stuk.

We zien dat er in Midden-Delfland bovengemiddeld veel voor de auto wordt gekozen. Dat heeft onder andere te maken met het feit dat OV, alleen de bus, vaak aan de rand van het dorp zit en maar een keer per uur komt. Dus voor veel mensen is dat dan ook niet aantrekkelijk. Soms komt hij een keer in het halfuur, maar dat is niet handig. We zien wel steeds terugkeren dat er steeds meer mensen kiezen voor deeltvervoer. Dat kan een deelauto zijn, maar ook vaak deelfietsen, deelscooters. Zo langzamerhand zie je in de dorpskernen, met name dicht bij de steden, dus aan de Maaslandkant of aan de kant van Delft bij Den Hoorn, dat er verrommeling ontstaat. Wij vinden dat inwoners zouden moeten kunnen kiezen voor deeltvervoer, want het is nu eenmaal milieuvriendelijk. Het kan erg bijdragen aan kostenbesparing. Maar het is goed als er beleid op komt. Dat brengt ons tot een motie en die zou ik graag voor willen dragen.

De **voorzitter**: Gaat uw gang, de tijd staat nu stil.

Motie nr. 2 ingediend door D66, PvdA

Motie bevorderen deelmobiliteit

"De raad van de gemeente Midden-Delfland, in vergadering bijeen op 9 november 2021;

constaterende dat:

- deelfietsen, deelscooters en deelauto's in Midden-Delfland voorzien in een vervoersbehoefte;
- deelmobiliteit veelal uitstootvrij is en daarmee een bijdrage kan leveren aan de reductie van CO₂-uitstoot;
- het aanbod van deelmobiliteit toeneemt en ook Midden-Delfland hiervan wil profiteren;

overwegende dat:

- ruimte in de kernen van Midden-Delfland schaars is en deelmobiliteit daar een oplossing voor kan bieden;
- een ruimer aanbod van deelmobiliteit zorgt voor meer gebruik ervan;
- in diverse gemeenten helaas regelmatig overlast wordt ervaren door verkeerd gebruik van deelmobiliteit;
- de gemeente zorg moet dragen voor een goed onderhouden, aantrekkelijke, veilige en toegankelijke openbare ruimte;
- het nu van de aanbieder afhangt of er verantwoord wordt omgegaan met deelmobiliteit;
- verschillende gemeenten eisen stellen aan aanbieders van deelmobiliteit;

verzoekt het college:

- voor 1 juni 2022 een nota deelmobiliteit aan de raad voor te leggen, waarin staat beschreven op welke wijze gemeente Midden-Delfland het gebruik van deelmobiliteit kan bevorderen en welke regels en sturing aan aanbieders kan worden gegeven om overlast te voorkomen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel, de motie is ondertekend, dat kan ik van hier af zien, en die maakt deel uit van de beraadslaging en heeft als nummer 2. Gaat u door.

De heer **Vieira**: Als ik zo schuin naar de klok kijk, denk ik dat ik nog twee of drie minuten heb. Het begrotingsstuk is behandeld in ieder geval en dan wil ik een paar maatschappelijke punten aankaarten. We staan als D66 in ieder geval helemaal achter initiatieven om bewoners bij elkaar te brengen. We hebben met name met de coronacrisis een moeilijke tijd achter de rug dus op het moment dat inwoners komen met culturele voorstellen, vinden we dat de gemeente moet meedenken in plaats van afwijzen en kijken hoe dingen wel kunnen plaatsvinden. Ook vinden wij het gewoon belangrijk dat iedereen in deze gemeente zich moet kunnen ontwikkelen en dat de keuze van onderwijs vrij moet zijn. We zien dat Schipluiden bijvoorbeeld krimpt. We hopen dat er keuze kan blijven, dat er voor verschillende scholen gekozen kan worden, ondanks die krimp. Dus een gebouw en deelgebruik vinden we prima, maar laat kinderen een keuze houden omdat iedereen nu eenmaal een andere leermethode en -behoefte heeft.

Het viel ons trouwens ook op onlangs dat de slachtoffers van de toeslagenaffaire bekend zijn gemaakt bij de gemeente, althans, de vermoedelijke slachtoffers, en dat men nog geen 90% van hen te pakken heeft gekregen. Dus we hopen dat de gemeente de komende tijd in contact kan komen, voor zover dat niet gelukt is. Het is al wel een tijd geleden dat ik hoorde dat er maar een of twee van de 25 gecontacteerd waren. We hopen dat die verbinding er is. Wij vinden in ieder geval verbinding tussen de gemeente en onze inwoners, en zeker de kwetsbare inwoners, belangrijk.

En tot slot. Laten we gewoon goed zorgen voor onze gezondheid. Dat betekent goede voeding en ook zorgen voor goede huisvesting, ook van huisartsen. Daar wil ik mee afsluiten. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. U bent keurig binnen de tien minuten gebleven, dan lopen we weer een minuutje in. De volgende spreker is van OGP Midden-Delfland, mijnheer Knaap voert het woord, gaat uw gang.

De heer **Knaap**: Dank u wel voorzitter, ik ga maar geen beloftes doen of ik tijd inhaal of niet want dat zal blijken. Even een verrassing, onze fractievoorzitter is ziek vandaag dus ik mag het doen. Dus het proza dat we met z'n allen hebben verzameld, is dan wel handig en dat ligt ook voor me.

De tweede termijn OGP Midden-Delfland. De fractie bedankt allereerst onze ambtenaren en het college voor de voorliggende begroting en de beantwoording van onze vragen in eerste termijn. Bijna alle vragen zijn beantwoord op een vraag na, namelijk, welke titel heeft deze begroting? Daar is nog geen antwoord op gekomen. Wij stellen voor dat het college daar nu nog even over nadenkt en dat we daar straks antwoord op krijgen. Want het antwoord zien we graag met belangstelling tegemoet. Het zijn altijd van die leuke alliteraties tenslotte.

Deze week worden onze wereldleiders in Glasgow uitgedaagd om echte stappen te zetten in het duurzamer maken van onze wereld. Abstracte ambities zijn niet meer genoeg en vele concrete maatregelen hadden al veel eerder genomen moeten worden, voor ons, onze toekomst, en die van onze kinderen en kleinkinderen. Wij vanuit OGP Midden-Delfland hopen op een echte doorbraak, maar daar gaat het vandaag niet over. Vandaag gaan we het in het hier en nu hebben over de begroting van Midden-Delfland en dat is niet ver weg, dat is dichtbij, dat is lokaal en daarvoor staan we zelf aan de lat.

Als OGP Midden-Delfland zijn we dan ook op zoek gegaan naar wat een aantal onderwerpen in onze begroting concreet betekent voor onze inwoners. Wat merken zij ervan of wat krijgen zij ervoor? Dan begin ik toch even met het dossier dat ons allen bindt, zou ik bijna willen zeggen, het Sociaal Domein. Essentieel voor het goed functioneren van onze gemeente en daarmee de diensten voor onze inwoners, is een solide financiële basis. Ook het afgelopen jaar hebben we gemerkt dat door de almaar stijgende kosten in met name de jeugdzorg onze financiële positie nog verder onder druk is komen te staan. De uitgaven zijn de afgelopen jaren zo hoog opgelopen dat enorme bezuinigingen tot op de dag van vandaag, en dus ook in deze begroting, noodzakelijk zijn. Door vrijwel alle fracties zijn vragen gesteld en de antwoorden zijn voor ons, maar misschien ook voor andere fracties, ook nog steeds niet altijd even duidelijk. Sinds de regelmatige bijeenkomsten van de Raadswerkgroep Sociaal Domein is de situatie wel minder doorzichtig geworden. Er zijn stappen gezet om te sturen op de budgetten en die komen ook steeds dichterbij wat we willen weten. Echter, de gezamenlijke Rekenkamers in onze samenwerkingsverbanden H10/H4 hebben onderzoek gedaan naar de mogelijkheden die wij als raad hebben om daadwerkelijk te sturen. En wat blijkt? Op grond van de verstrekte informatie kunnen we onvoldoende sturen op een goede besteding van onze middelen voor jongeren in Midden-Delfland, jongeren die hulp nodig hebben. Wij vinden: dat moet dus beter. Wij gunnen onze jongeren dat ze zich kunnen ontwikkelen naar volwassenen met de juiste ondersteuning als er problemen zijn en ouders die niet kunnen oplossen. Wij willen ze niet aan hun lot overlaten. In de laatste commissievergadering waar het informatieprobleem centraal stond, beloofde wethouder Ten Have beterschap. En, mede namens ChristenUnie, CDA en PvdA, willen we hem graag een steuntje in de rug geven. Dat doen we met een motie, die luidt als volgt:

Motie nr. 3 ingediend door OGP Midden-Delfland, ChristenUnie, CDA en PvdA
Sturing zorg

"De raad van de gemeente Midden-Delfland, in vergadering bijeen op 9 november 2021; gehoord de beraadslaging;

overwegende dat:

- op dit moment de jeugdhulp een bron van zorg is;
- de uitgaven hoog zijn en voor tekorten zorgen;
- de raad informatie nodig heeft om beslissingen te kunnen nemen;
- de Rekenkamer Midden-Delfland heeft aangegeven dat de raad al jaren te weinig informatie heeft om op de juiste wijze te kunnen sturen;

verzoekt het college:

- de raad elk half jaar een overzicht te geven van:
 - het aantal jongeren geholpen door het Maatschappelijk Team;
 - het aantal jongeren met specialistische jeugdhulp;
 - de meest voorkomende problematiek;
 - de verwijzers;
 - de wachtlijsten;
 - een prognose van de tot dan gemaakte kosten;.

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel, de motie gaat richting griffie, is ondertekend en wordt van een nummer voorzien. Dat wordt motie nr. 4. O, nee, nr. 3. Ik had al 3 opgeschreven, maar er wordt zoveel aangekondigd. Het is nr. 3.

De heer **Knaap**: Nr. 3 is een podiumplaats natuurlijk, dus daar ben je dan altijd blij mee. In de eerste termijn hebben we vanuit OGP Midden-Delfland ook gevraagd welke mogelijkheden het college concreet ziet om fiets- en wandelpaden in Midden-Delfland te verbeteren. De reactie van het college begint hoopvol maar al gauw wordt het iets minder concreet en lijkt er weinig mogelijk. Zo wordt gesteld dat regionale ambities aan beperkingen onderhevig zijn en geld een probleem is. Het eerste is nog een beetje vaag en het tweede is maar de vraag. In deze begroting staat juist het plan beschreven om te investeren in wegen en in groen. Het verbeteren van fiets- en wandelpaden is daar wat OGP Midden-Delfland betreft zeker een belangrijk onderdeel van. We zouden het graag willen omdraaien: niet helemaal afhankelijk maken van regionale besluitvorming, maar zelf aan de slag met wat nog kan, zorg ervoor dat de paden in Midden-Delfland er top bij liggen. Vandaar dat we ook een motie van de PvdA om de kruispunten van onze fietspaden veiliger te maken graag mede hebben ingediend. Ook wij, en dat zal u niet verrassen, willen dat daarbij onze inwoners, dat zijn ten slotte de gebruikers, nauw worden betrokken. Zij zien elke dag waar dingen beter kunnen.

Wat zou het mooi zijn als de stedelingen die ons gebied bezoeken en gebruikmaken van diezelfde fietspaden aankloppen bij hun gemeente voor een goede aansluiting op ons netwerk. We roepen het college dan ook op om de investeringen concreet te maken. Wat betekent deze begroting voor bijvoorbeeld fietspaden langs onze kades? De Zuidkade, de Harnaskade en de Vlaardingsekade? Onze wegen in Midden-Delfland moeten er wat ons betreft goed en veilig bij liggen, maar het moet ook duidelijk zijn dat ze niet bedoeld zijn voor sluipverkeer. Al dat sluipverkeer past gewoon niet op onze wegen. Elke dag staan sommige stukjes van Midden-Delfland vol. In deze begroting wordt hiervoor geld gereserveerd, maar het college geeft ook aan dat het zelf het probleem niet integraal kan oplossen. Dat klopt en onze vraag is: wat kan het college wel? Kunnen bijvoorbeeld pollers terugkomen op een aantal bekende sluiproutes? Kunnen er camera's worden geplaatst of kan er eenrichtingsverkeer worden ingesteld zoals bij de Maassluiseweg? We hebben het er regelmatig over.

We denken best dat er wat kan. Ook bij dit onderwerp zien we vaak verwijzingen naar andere partijen als Rijkswaterstaat, de gemeente Maassluis en anderen, wat ons betreft kan het college ook zelf actie ondernemen en zich dus minder afhankelijk opstellen. Een eerste stap die we zelf nemen, maakt ook dat anderen in beweging moeten of willen gaan komen.

Een goed voorbeeld om ons als gemeente minder afhankelijk op te stellen vinden we de keuze om voorlopig niet mee te werken aan de gezamenlijke woningmarktafspraken in de regio Haaglanden. Het is al aangehaald door collega's die eerder aan het woord waren. Wij onderschrijven de stelling dat het niet realistisch en verantwoord is om de komende jaren alleen nog maar sociale woningen in onze gemeente te bouwen. Onze opgave vraagt gewoon meer dan dat, een vorm waarin starters, doorstromende ouderen en jonge gezinnen de mogelijkheid hebben om in onze gemeente te kunnen blijven wonen. Ons uitgangspunt daarbij blijft dat we willen bouwen in de drie dorpskernen en niet in ons groene en open gebied. Gelukkig is dat een gedeelde ambitie in een groot deel van deze raad. Bouwen binnen de kernen betekent ook dat er geen gemakkelijke oplossing om te bouwen is. We zijn blij met de ambitie van dit college en de vasthoudendheid die er is om ook op complexere locaties stappen te zetten en daarmee woningen in onze kernen te bouwen. Dat gaat helaas minder snel dan gehoopt maar het levert ook wat op: woningen dichterbij voorzieningen en een blijvend groen buitengebied. Dat blijvende groene buitengebied is namelijk het bestaansrecht van onze gemeente, beschermen van dit gebied doe je aan de randen. De afgelopen vijftig jaar heeft ons geleerd dat er elke keer een stukje van afsnoepen heeft geleid tot een enorme bouw in de regio tot aan de grenzen van, en soms in, ons gebied. Kijk de kaartjes er maar op na. Initiatieven zoals het bouwen van een villa aan het Doelpad in Maasland kunnen dus ook niet op onze instemming rekenen. We werken nu en ook in de komende jaren graag verder met het college om op een innovatieve manier woningen te bouwen in onze kernen waarbij we alle instrumenten willen inzetten om deze ook voor onze eigen inwoners beschikbaar te stellen. Hierbij dagen we het college uit om onze inwoners nog meer actief te betrekken en te informeren over wat we voor hen kunnen betekenen.

In onze eerste termijn hebben we ook vragen gesteld over de gelden voor het Nationaal Programma Onderwijs, de zogenaamde NPO-gelden. Deze gelden zijn vanuit het rijk aan de gemeenten ter beschikking gesteld en we weten dat de scholen ook zelf geld hebben ontvangen. Nu zijn die NPO gemeentegelden bestemd voor extra ondersteuning van leerlingen bij achterstanden op cognitief en sociaaleconomisch gebied. Dus uiteraard vinden wij, moeten de te overwegen plannen aansluiten bij de interventies die de scholen al uitvoeren. Overleg met deze professionals, zij zien de leerlingen elke dag, is dus dringend gewenst. In antwoord op de vraag van de ChristenUnie begrepen we dat die gesprekken met de scholen er zijn. Het valt ons wel op dat er een halfjaar na de aankondiging van het kabinet nog steeds geen plan ligt en dat vinden wij zonde van de tijd, uit de informatie die wij uit gesprekken met scholen hebben gekregen, blijkt dat er wel degelijk behoorlijk wat suggesties zijn gedaan vanuit de directeuren van die scholen. Een daarvan is extra hulp uit het Maatschappelijk Team. Dat is met nadruk één van die suggesties, er waren er vele. Het is voor OGP Midden-Delfland dan ook volstrekt onduidelijk waarom dat ene onderdeel van het voorlopige plan leidt tot overheveling van € 100.000,00 aan NPO-gelden naar het Maatschappelijk Team. We zouden graag zien dat de wethouder dit toelicht. Op voorhand vragen we het college om binnen twee maanden en in overleg met diezelfde scholen een definitief plan te formuleren en ook echt aan de slag te gaan. Tot dan wil OGP Midden-Delfland dat de € 100.000,00 die onderdeel is van het totale NPO-plan onderdeel blijft, dus zonder overboeking naar het Maatschappelijk Team. Eerst besluiten over het totale geld en als daarna, als blijkt dat het Maatschappelijk Team een rol heeft volgens de onderwijzers, mogen ze die rol ook pakken. Hiertoe dienen wij met ChristenUnie, D66, PvdA en Mijn Partij! een amendement in, u mag uw stopwatch even stil zetten.

Amendement nr. A ingediend door OGP Midden-Delfland, ChristenUnie, D66, PvdA en Mijn Partij!

Toelichting:

De NPO-gelden zijn vanuit het rijk beschikbaar gesteld om kinderen die achterstanden hebben te ondersteunen. Wij vinden het belangrijk dat de inzet van de gelden zo effectief mogelijk wordt ingezet om kinderen te ondersteunen. De scholen en bijvoorbeeld de kinderopvang in onze gemeente hebben hier het beste zicht op en de gemeente kan dus het beste samen met hen tot een goed plan komen voor een optimale inzet van het gehele bedrag.

Amendement

"De raad van de gemeente Midden-Delfland in vergadering bijeen op 9 november 2021;

ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

- A. de nu vanuit de NPO-gelden toebedeelde € 100.000,00 aan het Maatschappelijk Team, zoals opgenomen in de begroting bij punt 7 op blz. 13, voorlopig niet ter beschikking te stellen aan het Maatschappelijk Team;
- B. het college opdracht te geven om uiterlijk 1 februari 2022 te komen met een voorstel aan de raad tot besteding van de NPO-gelden ad € 350.000,00;
- C. het voorstel ad B dient tot stand te komen na en in overleg met de schooldirecties en andere direct betrokken instanties, waarbij de gelden zo optimaal mogelijk moeten ingezet worden voor kinderen die op welke manier dan ook achterstanden hebben opgelopen. De raad dient hierbij volledig en transparant te worden geïnformeerd over de inzet vanuit schooldirecties en andere direct betrokken instanties en zienswijze van het college hierop;
- D. de tijdelijke dekking uitbreiding van het Maatschappelijk Team vooralsnog te dekken uit het positieve resultaat 2022 dat conform de 1^e begrotingswijziging € 596.496 bedraagt."

Het amendement is ondertekend.

De **voorzitter**: Dan maakt het ook deel uit van de beraadslaging. Het werd al gesouffleerd, het amendement krijgt de letter A.

De heer **Knaap**: Dan hebben we al een nr. 3 en een A.

Nog een minuut tijd, dat gaat lukken. We zijn erg tevreden met de wijze waarop het college verder heeft vormgegeven aan het groen houden van ons buitengebied en het versterken van de groene kwaliteit daarvan door met boeren, natuurorganisaties en vele andere belanghebbenden samen

stappen te zetten naar een morgen waarin kringlopen worden gesloten, natuur en weidevogels een plek hebben in de dagelijkse bedrijfsvoering van de boeren in ons gebied. Het magazine Duurzaam Boer Blijven in Midden-Delfland staat vol met mooie voorbeelden die ook landelijk op positieve aandacht kunnen rekenen. We vragen het college actief te blijven communiceren over wat er in Midden-Delfland aan mooie dingen worden gedaan en hiermee ook onze bijzondere positie in de regio uit te blijven dragen. Wellicht helpt het om de provincie niet zo streng op ons te laten zijn over die woningen. Ook het blijven investeren in PUUUR gaat ons hierbij helpen.

Tot slot. De komende jaren blijft onze gemeente investeren. Deze investeringen zien we terug in ICT, in PUUUR, in het fysiek Bijzonder Provinciaal Landschap met koeien in de wei, in huisvesting voor onze inwoners enzovoorts. De middelen zijn beperkt en toch worden onverminderd goede stappen gezet om Midden-Delfland duurzaam en leefbaar te maken en te houden. Daar zijn we als OGP Midden-Delfland blij mee. Lokaal doen, daar hebben we onze wereldleiders in Glasgow niet helemaal voor nodig. En tot slot, rest de titel van deze begroting. Is het college er inmiddels uit wat het gaat worden?

De **voorzitter**: Dan gaan we snel door naar de volgende spreker, van de ChristenUnie. De heer Ringeling.

De heer **Ringeling**: Ik zal proberen weer wat in te lopen voorzitter.

Allereerst dank aan het college en de ambtenaren voor de beantwoording van de vragen gesteld in de eerste termijn. Dank ook aan de inspreker of sprekers, want jullie hebben het als collectief van drie gedaan. Ik kom aan het eind van mijn verhaal op het onderwerp terug.

Ik beperk me verder in mijn bijdrage tot drie onderwerpen: openbare ruimte, onderwijs en Sociaal Domein.

Te beginnen bij het eerste, ook wij zijn blij dat het achterstallig onderhoud van de wegen aangepakt wordt. Dit is niet alleen goed voor de veiligheid maar ook voor de uitstraling. We zijn het eens met de VVD, of we delen tenminste het zorgpunt dat we gezien de capaciteit van het ambtelijk apparaat ook de vraag hebben of het gereserveerde budget ook daadwerkelijk besteed kan worden. Of dat lukt, zal over een jaar blijken als wij, misschien in een andere samenstelling, hier zitten om te kijken of het is gelukt.

Naast de wegen willen we aandacht vragen voor de fiets- en wandelpaden. Op de verbetering van fiets- en wandelpaden bent u in antwoord op de vragen van de OGP Midden-Delfland in eerste termijn al ingegaan. Zorgpunt wat de ChristenUnie betreft, blijft de veiligheid op de fiets- en wandelpaden. Zeker zoals de PvdA in de eerste termijn ook terecht aangaf, waar verschillende verkeersstromen bij elkaar komen en de PvdA noemde dan de fietsers, wandelaars en skaters. We voegen hieraan toe de groep georganiseerde wielrenners. Dan hebben we het niet over groepjes van twee of drie wielrenners, als Rob met zijn vrouw gaat wielrennen, of wethouder Ten Have op zo'n racefiets stapt, maar over grotere groepen wielrenners die toch wel de veiligheid van andere weggebruikers in gevaar brengen. De vraag is: deelt het college die zorg? Een van de plekken waar het met regelmaat misgaat is de Trekkade in Maasland bijvoorbeeld, daar is het vorige week donderdag ook misgegaan, donderdag meen ik, en daar moest de traumaheli in actie komen. Er is een motie ingediend en die hebben we ondersteund en medeondertekend, dus die steunen wij.

Mijn tweede punt is onderwijs en over het NPO-budget heeft mijn voorganger al gesproken. Zowel de scholen als de gemeente hebben geld gekregen voor hetzelfde doel, namelijk de achterstanden wegwerken van kinderen die zijn ontstaan ten gevolge van de coronacrisis. Het lijkt ons logisch dat als je beiden geld hebt voor hetzelfde doel, je met elkaar in overleg gaat over 'hoe gaan we dat geld efficiënt besteden?' Wat er nu is gebeurd, begrijpen we van de scholen, want ook wij hebben met scholen gesproken, is dat er een ambtenaar met de scholen contact op heeft genomen en aan de scholen gevraagd 'wat is je verlanglijstje?' Er werden wat dingen genoemd, maar op de vervolgvraag van de scholen 'hoeveel budget is er?' kregen ze de reactie 'nee, dat kan niet, dat is geheim'. Of 'dat mag niet gezegd worden'. Op een gegeven moment hoorden de scholen dus op basis van de begroting, of van de raadsleden uit de begroting hoeveel geld er was, en kregen ze ook op dat moment te horen dat er inmiddels, terwijl ze nog in gesprek zijn, een derde deel van het budget van de gemeente was weggesluisd naar het Maatschappelijk Team. Logisch dat de scholen daar niet heel blij mee zijn en wij zijn er op zijn zachtst gezegd ook niet heel blij mee dat er op deze manier wordt omgegaan met schooldirecties. Graag zou ik weten van het college waarom voor deze aanpak gekozen wordt. Waarom niet gewoon open kaart spelen met de scholen over 'wat gaan we met dat budget doen, samen doen?'

Over de huisvesting van scholen in Schipluiden is in eerste termijn in antwoord op onze vragen gezegd 'Reden waarom wij in goed overleg met de betreffende schoolbesturen de mogelijkheden uitwerken om te komen tot toekomstbestendige scholen in dat dorp.' Het woord toekomstbestendige suggereert dat er vanuit de gemeente een visie of een plan is voor hoe we in Schipluiden omgaan met de groep nul tot twaalfjarigen en hoe we dat willen inrichten. Als er een visie is, zouden we die graag ontvangen, of als er een plan is, verzoek ik dat te delen met de raad. Mijn tweede vraag op dit punt is: zou u de raad over de voortgang van het overleg met de schoolbesturen op de hoogte willen houden?

Dan kom ik op mijn laatste punt, Sociaal Domein. De vraag van de PvdA-fractie in de eerste ronde over of we het eens zijn dat het werk van de SWMD-preventie is: ja, dat delen wij.

De jeugdzorg voorzitter. De jeugdzorg lijkt na een roerige periode nu in een wat rustiger vaarwater terechtgekomen. Positief is dat het rijk meer geld heeft toegezegd. Belangrijk is dat vanuit de gemeente nu meer grip komt op de kosten en de raad de benodigde informatie krijgt om zijn controlerende taak te kunnen uitvoeren. Daarbij is de oproep nog altijd om met een menselijke bril te blijven kijken naar hen die onze hulp nodig hebben.

Evenals de fracties van PvdA en VVD pleiten wij ook voor een debat over wat wel en niet tot de jeugdzorg behoort. Centraal in het debat moet wat ons betreft de vraag staan die de PvdA-fractie in de bijdrage in eerste termijn stelde: waar eindigen de mogelijkheden voor ouders of verzorgers en waar begint de professionele zorg? Zorgen doe je met elkaar en voor elkaar, net als het zorgen voor betaalbare zorg, ook in de toekomst. We gaan graag hierover in gesprek met de andere fracties en het college.

En dan nu de huisartsen, zoals al eerder was aangekondigd door collega Roeling. De huisartsenpraktijk in Schipluiden. In de eerste ronde hebben we vragen gesteld over de problematiek. Ik was op zijn zachtst gezegd niet tevreden over de antwoorden. We gaan een stukje overslaan omdat de inspreker ook al de urgentie heeft aangegeven en ook de PvdA volgens mij heeft net wat van die urgentie genoemd. Daar kom ik goed mee weg omdat ik probeerde een bijlage die nogal wat dingen bevatte, even kort hier samen te vatten, maar die sla ik over. Er komt een bijlage bij de motie voor de liefhebbers, als de urgentie nog niet helemaal duidelijk is, zie de bijlage.

Maar voorzitter, uit alles wat over de huisartsenpraktijk is gezegd, blijkt meer dan voldoende dat als wij niet op korte termijn actie ondernemen, de goede zorg voor de inwoners van Schipluiden in gevaar dreigt te komen. Daarom dienen we een motie in en bij die motie komt dus een bijlage waarin de urgentie nog iets uitgebreider beschreven staat. De motie is mede ondertekend door de fracties van het CDA, D66, Mijn Partij!, OGP Midden-Delfland en PvdA. En dan stopt mijn tijd en heb ik een minuut ingelopen.

De **voorzitter**: Ja, de tijd stopt, maar die klok kan ik niet stilzetten.

De heer **Ringeling**: Ik lees de motie voor.

Motie nr. 4 ingediend door ChristenUnie, CDA, D66, Mijn Partij!, OGP Midden-Delfland en PvdA

Huisvesting huisartsen Schipluiden

"De raad van de gemeente Midden-Delfland, in vergadering bijeen op 9 november 2021; gehoord de beraadslaging;

overwegende dat:

- de gemeente (mede) verantwoordelijk is voor het creëren van de randvoorwaarden waaronder goede zorg aan onze inwoners kan worden geleverd;
- de eerstelijnszorg een primaire levensbehoefte is voor de inwoners van een dorp of stad;
- uit informatie van de huisartsenpraktijk uit Schipluiden (zie bijlage) blijkt dat de huidige huisvesting niet meer toereikend is, waardoor de gewenste kwaliteit van de zorgverlening in gevaar dreigt te komen;
- de huidige huisvesting niet meer toereikend is, vanwege de toegenomen vraag naar eerstelijnszorg;
- ook de inwoners van Schipluiden recht hebben op goede eerstelijnszorg dichtbij huis;

- hoewel het beroep van huisarts een 'vrij beroep' is, dit van een andere orde is dan andere 'vrije beroepen' en daarom ook een andere benadering vraagt;
- vooral in Schipluiden de beschikbare (woon-, werk-) ruimte schaars is, waardoor bepaalde cruciale doelgroepen (zoals huisartsen) extra ondersteuning nodig hebben bij hun zoektocht naar passende huisvesting;

dringt er bij het college op aan zo spoedig mogelijk samen met de huisartsen te zoeken naar een alternatief voor de huidige huisvesting en de raad in de vergadering van januari 2022 te informeren over de stand van zaken;

en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is zes maal ondertekend.

De **voorzitter**: Dat geeft al een voorspelling over de uitslag. De motie heeft een nummer gekregen, dat is nr. 4.

De heer **Ringeling**: Daarmee ben ik aan het eind van mijn verhaal, dus heb ik ingelopen.

De **voorzitter**: Dan hebben we nog een spreker tegoe, het CDA. De fractievoorzitter, mijnheer Zwaard. Gaat u het redden tot 17.30 uur? U heeft ook gewoon tien minuten, gaat uw gang.

De heer **Zwaard**: Tot 17.30 uur houd ik zeker vol, voorzitter, maar ik denk dat het iets later wordt. Natuurlijk begint het CDA de tweede termijn met een dankwoord aan het college, onze ambtenaren en onze griffier voor de beantwoording van onze vragen gesteld in de eerste termijn. Die dank gaat overigens ook uit naar de gepleegde inzet in het afgelopen moeilijke jaar. Het CDA bedankt de sprekers en heet iedereen welkom, ook hen die meekijken via de livestream.

We kijken terug op het achterliggende jaar dat in het teken stond van corona met de gedachte dat corona langzamerhand achter ons kwam te liggen, maar de realiteit gebiedt ons te zeggen dat de afgelopen dinsdag verscherpte maatregelen aantonen dat we nog niet van corona af zijn.

Een aantal onderwerpen brachten we onder uw aandacht en bij een aantal onderwerpen stellen wij vragen. We behandelen er enkele van.

Wonen. Betreffende wonen is het CDA blij dat op voorspraak van datzelfde CDA in de Werkgroep Wonen de mogelijkheden verkend worden om die instrumenten die andere gemeenten inzetten om eigen inwoners met enige voorrang van een woning te voorzien, ook voor onze gemeente in te zetten. Bij de beantwoording van de door het CDA gestelde vragen inzake grondbeleid, zegt het college toe de nota Grondbeleid het komende jaar te actualiseren en dat een minimummarge nodig is om de kosten voor de gemeente te kunnen dekken. Dit besluit is voorbehouden aan de raad. De huidige 3% stamt uit de tijd dat de gemeente zelf ongeveer 2% rente moest betalen. De marge bedroeg toen 1% en in de huidige situatie zou dat 1,5% zijn. Deze marge lijkt ons alleszins redelijk. Het lijkt het CDA een kleine moeite om vooruitlopend op de toegezegde actualisering, deze kleine aanpassing op korte termijn door te voeren, zodat betaalbare woningen beter bereikbaar worden voor de wat lagere inkomens. En wij willen hiertoe dan ook een motie indienen, samen met de ChristenUnie en de PvdA.

Motie nr. 5 ingediend door CDA, ChristenUnie, PvdA Canonrente voor erfpacht aanpassen

"De raad van de gemeente Midden-Delfland, in vergadering bijeen op 9 november 2021; gehoord de beraadslaging;

overwegende dat:

- de druk op de woningmarkt in Midden-Delfland onverminderd groot blijft;
- het door de steeds stijgende huizenprijzen, met name voor starters, steeds moeilijker wordt om de financiering voor een woning rond te krijgen;
- de door de gemeente gehanteerde canonrente op uit te geven erfpachtgronden 3% bedraagt;
- de 10-jaars hypotheekrente bij commerciële banken op dit moment onder de 1,5% bedraagt;

- de gemeente bij de Bank Nederlandse Gemeenten langlopende leningen af kan sluiten tegen 0% rente;

constaterende dat:

- met de door de gemeente gehanteerde canonrente van 3% het erfpachtinstrument zijn doel voorbijschiet;
- als de gemeente in navolging van commerciële banken 1,5% rente als canonrente zou hanteren, dit bij een grondprijs van € 90.000,00 aan marge € 1.350,00 zou opleveren waarvan ruimschoots de administratieve kosten betaald kunnen worden;
- dit voor de koper van een huis betekent dat bij een grondprijs van € 90.000,00 er geen verplichting bestaat om dit bedrag in 30 jaar af te lossen en dit, nog exclusief belastingvoordeel, € 3.000,00 per jaar (€ 250,00 per maand) lagere woonlasten betekent;
- het hierdoor vooral voor lagere inkomens eerder mogelijk wordt om de financiering voor een huis rond te krijgen;

verzoekt het college:

- om in onze gemeentelijke verordening de canonrente erfpacht voor particuliere woningen te baseren op de 10-jaars hypotheekrente zoals die geldt bij commerciële banken en bij rente wijzigingen die mee te laten bewegen;
- de realisatie te doen plaatsvinden voor 30 maart 2021;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: De motie is ondertekend. Dank u wel, dan maakt de motie onderdeel uit van de beraadslaging. Het gaat over de canonrente.

De heer **Zwaard**: Omgeving in het buitengebied. Het CDA heeft haar eigen inbreng geleverd over hoe wij de toekomst van onze boeren in ons buitengebied zien. Opmerkingen worden meegenomen in de Omgevingsvisie 2.0. In de beantwoording van het college blijkt dat er reeds mogelijkheden zijn om een tweede woning op het erf bij bedrijfsvoering mogelijk te maken. Het CDA denkt dat voor de continuïteit van deze bedrijven dit van groot belang kan zijn. Wij verzoeken het college om die adviezen beter onder de aandacht te brengen.

Het CDA is ervan overtuigd dat groen mede het bestaansrecht van onze gemeente waarborgt. Het is dan ook van groot belang dat wij goed met ons buitengebied omgaan en ervoor zorgen dat dit gebied groen blijft. Bouwen in ons groene buitengebied vinden wij dus geen goed plan. Dit is dan ook de reden dat wij onlangs aangegeven hebben geen voorstander te zijn van de beoogde nieuwbouw aan het Doelpad in Maasland.

Jeugdhulp, onderwijs en welzijn. Ondanks dat we de nodige verbeteringen zien bij de jeugdhulp, heeft het CDA nog wel de nodige zorgen over diezelfde jeugdhulp. Een van de zorgen die wij hebben beschreven in onze eerste termijn is de minimale informatievoorziening over de jeugdhulp, waardoor de controlerende en sturende taak van de raad moeilijk uitvoerbaar is. Om goede besluiten te nemen is het noodzakelijk om informatie te hebben over bijvoorbeeld de wachtlijsten binnen de jeugdhulp; hoeveel kinderen worden op jaarbasis door het Maatschappelijk Team geholpen en wat is de meest voorkomende problematiek in onze gemeente? In de commissievergadering van oktober 2021 heeft het college al een toezegging gedaan. Dat is dan ook de reden dat wij samen met OGP Midden-Delfland en de ChristenUnie de al eerder ingediende motie zullen steunen.

Statushouders. De komende jaren zal de gemeente te maken krijgen met een toenemend aantal statushouders die moeten inburgeren in de breedste zin van het woord. Daarbij hebben sommigen langdurig hulp nodig, die niet na een paar jaar zal ophouden. Goede begeleiding helpt in de latere jaren grotere problemen te voorkomen. In de beantwoording van de schriftelijke vragen die door het CDA zijn gesteld, komt naar voren dat in die periode 2016 tot 2020 75 volwassen statushouders inburgeringsplichtig waren. Op 30 september 2021 zijn er nog 37 personen die een uitkering ontvangen in het kader van de Participatiewet. Het CDA maakt zich zorgen om dit hoge aantal en wil dan ook dat er vanuit het college een inspanningsplicht komt om meer statushouders naar werk te begeleiden. En hiervoor willen wij een motie indienen.

Motie 6. Ingediend door CDA, ChristenUnie

Statushouders

"De raad van de gemeente Midden-Delfland, in vergadering bijeen op 9 november 2021; gehoord de beraadslaging;

overwegende dat:

- het van belang is dat statushouders zo goed en snel mogelijk geïntegreerd zijn in onze gemeente, maatwerk ontvangen voor wat betreft begeleiding, huisvesting en taalonderwijs en zo snel als mogelijk betaald- en/of vrijwilligerswerk doen in onze gemeenschap;

constaterende dat:

- er de afgelopen vijf jaar (tot eind 2020) 75 volwassen statushouders zijn ingestroomd;
- daarvan eind 2020 nog 37 personen in een uitkering zitten ten opzichte van in totaal 138 huishoudens die eind 2020 een uitkering ontvingen;
- er nog 26 huishoudens van statushouders begeleid worden door SWMD;
- er komende jaren extra instroom te verwachten is;

verzoekt het college:

- de raad aan te geven of en hoe extra inspanningen kunnen worden gedaan om begeleiding, integratie en uitstroom naar (betaald of onbetaald) werk van statushouders te bevorderen;
- daarbij aan te geven of en welke extra ambtelijke capaciteit en inzet daarvoor nodig of gewenst is;
- en daarbij aan te geven of een incidenteel budget voor maatwerk (bijvoorbeeld voor extra inrichtingskosten en/of bijzondere ziektekosten) gewenst is;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Deze motie is dan nr. 6.

De heer **Zwaard**: Onderwijs. Het CDA heeft het college gevraagd om voor eind 2021 de raad te informeren over de inzet van de gemeentelijke NPO-gelden en wat er wordt gedaan om de vraag op jeugdhulp vanuit het onderwijs te beperken. Als antwoord heeft het college de toezegging gedaan dat de raad voor 2022 op de hoogte wordt gesteld over de inzet van deze middelen. Als CDA zijn we natuurlijk blij met deze toezegging, maar willen nogmaals het college onder de aandacht brengen dat er steeds meer kinderen vanuit het onderwijs worden doorverwezen naar de jeugdhulp, terwijl de problematiek veelal onderwijsgerelateerd is. Als aanvulling op de eerdere toezegging richting de raad stelt het CDA het op prijs wanneer het college kritisch bekijkt wat de mogelijkheden zijn om op de vraag naar jeugdhulp vanuit het onderwijs te beperken en de raad hiervan op de hoogte te stellen voor 1 januari 2022.

Financiën. Het CDA is verheugd dat bij deze sluitende begroting door het college extra ruimte gevonden is om extra te investeren in de openbare ruimte en zodoende aan de ontstane achterstand gewerkt kan worden. Verder valt op dat de ozb- berekening aangepast is, zodat ozb beter aansluit bij de jaarlijkse inflatie, en de zijbelading met afvalverwerking zorgt voor een besparing die ervoor zorgt dat de afvalstoffenheffing komend jaar goedkoper uitvalt voor onze inwoners. De oplopende reserves hier zorgen waarschijnlijk ook de komende jaren voor verdere lastenverlichting.

Een belangrijk gedeelte van onze communicatie en nieuwsverspreiding naar onze inwoners verloopt via De Schakel. In de uitgave van 21 oktober jl. zagen we nuttige informatie van onze collegeleden. Het CDA stelt voor om voorafgaand aan de gemeenteraadsverkiezingen een verkiezingskrant uit te geven waarin inwoners opgeroepen worden om werk te maken van hun stemrecht en, waarin elke partij die deelneemt aan de gemeenteraadsverkiezingen in Midden-Delfland de gelegenheid krijgt haar boodschap te plaatsen. Om dit mogelijk te maken dient het CDA nog een motie in, de motie Verkiezingskrant. Ik lees hem voor.

Motie nr. 7 ingediend door CDA en PvdA

Verkiezingskrant

"De raad van de gemeente Midden-Delfland, in vergadering bijeen op 9 november 2021;

gehoord de beraadslaging;

overwegende dat:

- betrokkenheid van onze inwoners bij de plaatselijke politiek van groot belang is;
- daar vanuit de politieke partijen goede communicatie en voorlichting bij hoort;
- het voor de democratische besluitvorming en het benodigde draagvlak van belang is dat zoveel mogelijk stemgerechtigden gebruikmaken van hun stemrecht;

verzoekt het college:

- het mogelijk te maken om een Verkiezingskrant op te stellen en uit te geven;
- deze huis aan huis te verspreiden via bijvoorbeeld De Schakel;
- hierin elke partij die deelneemt aan de gemeenteraadsverkiezingen 2022 in Midden-Delfland een gelijke ruimte geeft waar zij haar boodschap kan delen;
- hier budget voor beschikbaar te stellen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dat is een motie die ondertekend is en die nr. 7 wordt.

De heer **Zwaard**: Dan komen we aan het laatste stukje, de MRDH willen we ook nog even noemen. Naast het feit dat het zeker voor onze gemeente van belang is dat de blauw-groene poot ingericht en geactiveerd wordt, valt te melden dat morgen op 10 november a.s. voorafgaand aan de vergadering van de Bestuurscommissie Vervoersautoriteit de Hans Horlingszaal officieel in gebruik genomen wordt. Een initiatief vanuit de MRDH waarmee de waardering voor Hans Horlings uitgesproken en vormgegeven wordt.

Voorzitter, dit zijn de laatste woorden in beschouwingen in deze collegeperiode. Volgend jaar treedt de nieuwe raad en het nieuwe college aan. Onderwerpen zoals wonen, duurzaamheid en zorg komen tijdens de komende maanden ongetwijfeld uitgebreid aan bod. Over wonen hebben wij al eerder het een en ander gezegd. Als we kijken naar duurzaamheid, is dat vrij vertaald voor het CDA rentmeesterschap. Een echt typisch CDA-onderwerp en dat betekent niets meer of minder dan onze aarde op een verantwoorde manier doorgeven aan de generatie na ons. De zorg is ook een echt CDA-item. Samen, met elkaar ervoor zorgen dat eenieder die zorg krijgt, waar hij op dat moment behoefte aan heeft.

Voorzitter. Midden-Delfland is die gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is. Daar willen wij als CDA ons met hart en ziel voor blijven inzetten. Het is aan ons, inwoners, bedrijfsleven, verenigingsleven en bestuur van Midden-Delfland om ervoor te zorgen dat Midden-Delfland die gemeente is en blijft waar men niet omheen kan. Een samenleving waar het goed toeven is en waar we normen en waarden bewaken en beschermen.

De **voorzitter**: Dank u allen voor de inbreng in eerste termijn. Ik heb zeven moties genoteerd en een amendement en ik kijk even naar de klok. We gaan schorsen tot...? De griffier geeft aan dat we iets meer ruimte kunnen benutten, dan komen we om 19.30 uur weer in deze zaal terug en is de vergadering tot 19.30 uur geschorst.

De heer J.G. Cornelissen (CDA) verlaat de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en het woord is aan het college voor een reactie op de tweede termijn van de gemeenteraad. Het college heeft dat voorbereid en de taken verdeeld, ik begreep dat wethouder Ten Have als wethouder Financiën de aftrap doet.

Wethouder **Ten Have**: Ik zal in ieder geval even op de moties ingaan, op een aantal moties op een aantal punten, maar ik constateer met genoegen dat er over die € 49,8 miljoen in de begroting voor 2022 eigenlijk verder weinig discussie is. Ook al heeft die begroting dan geen titel. Maar goed, wij vinden het ook niet nodig om die begroting een titel te geven en als het al moet, dan kunnen we misschien nog even teruggrijpen op de inbreng van mevrouw Snethlage. Ik noem dat een lange aanloop en een kort sprongetje want zij eindigt na een kritische start, bijna murmelend, met de

constatering 'kortom, een goede begroting'. Als dat de constatering is vanuit de oppositie, dan zou ik zeggen 'goede wijn behoeft geen krans'. Dan is die titel voor ons ook niet meer nodig.

Ik loop even een aantal moties af uit mijn portefeuille. De fietsveiligheid. De insteek is logisch: pak knelpunten aan. En dan de motie spreekt ervan dat er knelpunten zijn. Als de motie zo bedoeld is dat wij alles moeten gaan inventariseren en in beeld moeten gaan brengen welke informatieborden, verkeersstromen, onoverzichtelijkheid, omliggend groen, et cetera daar allemaal bij horen, denk ik 'dat vind ik wel erg omvangrijk en ook een beetje lastig met onze capaciteit'. Dat wij moeten kijken naar knelpunten, ja natuurlijk. Ik heb ook inmiddels al de afspraak gemaakt om bijvoorbeeld eens met de Fietzersbond aan tafel te gaan om met hen te kijken welke knelpunten zij zien en te kijken wat we daarmee moeten doen. Maar ik vind de motie nogal open en verreikend; knelpunten en breng dan alles in beeld met een plan van aanpak en tijdspad. Ik vind dat erg breed en daar waar ons specifieke knelpunten bekend zijn, ja, maar om bijna de hele gemeente te gaan inventariseren of er knelpunten zijn en welke dat zijn en wat er dan speelt, gaat me wat ver.

Wellicht dat de motie daar wat specifiekere op kan worden. Anders zou ik zeggen, laat ons dan gewoon de bekende knelpunten aanpakken, het overleg voeren met de Fietzersbond om te kijken wat zij aandragen, maar niet op voorhand ons vastleggen op een hele inventarisatie en een plan van aanpak. Kortom, ik hoor daar graag nog even op terug.

De motie over deelmobiliteit, motie 2 van D66. We hebben denk ik volgens mij in onze nota parkeren al staan dat wij deelmobiliteit willen bevorderen en het gegeven is natuurlijk bekend. De gemiddelde gebruikstijd van een auto in Nederland is een uur. Dus dat is toch een beetje jammer. Tegelijkertijd weten we ook, dat weet de heer Vieira ook, dat laatst uit een onderzoek naar deelauto's ook bekend werd dat wel een miljoen mensen zich had ingeschreven, maar uiteindelijk maar 20% feitelijk gebruikmaakt van een deelauto. Dus dat het gebruik toch wel tegenvalt. Alleen denk ik dat het ook vooral gaat om het 'breng in kaart daar waar eventueel deelaanbieders iets kunnen doen om mogelijke overlast te voorkomen'. We willen niet overal in de gemeente straks stepjes en scooters en fietsen hebben rondslingeren. Dat begrijp ik en ik denk dat dat ook belangrijk is, dus wat dat betreft willen wij graag met een advies komen. Zo noem ik het dan maar even, om het een nota te noemen klinkt wat zwaarwichtig. Dus ik vroeg aan de heer Vieira 'mag het ook een adviesje zijn?' Maar dat wij op het thema in moeten gaan en ook kijken hoe wij daar de APV voor kunnen gebruiken om te voorkomen dat er straks overlastsituaties zouden ontstaan, wil ik graag toezeggen. En dat we willen kijken waar we deelmobiliteit kunnen bevorderen is, denk ik ook in kernen in het landelijk gebied, die natuurlijk veel minder OV-toegankelijkheid hebben, best lastig. Tegelijkertijd zijn er ook alweer goede voorbeelden. We weten dat in Zeeland ook in landelijk gebied best veel aan car-sharing wordt gedaan. Dus we willen graag nog wel een keer op terugkomen op het onderwerp en ook op het onderwerp 'hoe ga je om met aanbieders, wellicht in de toekomst?' Dat zullen we ook wellicht wel regionaal moeten doen, omdat we ook niet allerlei verschillende aanbieders in onze gemeente zullen en willen krijgen. Mensen zullen vanuit Delft of vanuit omliggende gemeenten hiernaartoe komen en dan misschien weer willen wisselen van mobiliteitsaanbod. Dus dat moet dan wel dezelfde aanbieder zijn. Kortom, op zich een thema waar we wel wat mee moeten dus wat mij betreft komen we op die motie terug.

Motie 3. Er werd al bij gezegd 'dat is een steun in de rug'. We hebben het natuurlijk gehad over de sturingsinformatie in de zorg met de Rekenkamer. En ja, we hebben zelf ook wel aangegeven dat we ons realiseren dat we concretere informatie ook periodiek willen geven over ontwikkelingen in het Sociaal Domein in de vorm van het dashboard of wat dan ook. We hebben ook al, volgens mij, een afspraak met de raadswerkgroep in januari geprikt waar we een voorlopige opzet van een dashboard willen presenteren aan u om te kijken 'geeft dat de beoogde informatie?' Dat zal wellicht nog niet gelijk alles bevatten, maar dat kunnen we dan langzaam opbouwen.

Twee kanttekeningen daarbij: de wachtlijsten worden regionaal geïnventariseerd, dus dan zijn we afhankelijk van wat we aangeleverd krijgen en voor de kostenprognoses voor de jeugdhulp geldt ook hetzelfde, daarvoor zijn we afhankelijk van wat we aangeleverd krijgen vanuit de H10. Die kostenprognoses bouwen natuurlijk in de loop van het jaar op basis van declaraties steeds harder op. Dus de kostenprognose in maart zegt nog niet heel veel over de verwachte uitgaven van het jaar, maar dat kunnen we allemaal met u in de raadswerkgroep bespreken. Het is duidelijk dat die behoefte er is, die is er ook bij ons. En dat we daarmee bezig zijn, is ook de afspraak en dat gebeurt ook. Er wordt gekeken welke informatie we hebben. Dat wordt al geïnventariseerd. We zijn aan het kijken naar andere gemeenten en wat die doen en hoe we een dashboard vorm kunnen geven. Dus die motie nemen we wat mij betreft, van harte over.

De motie nummer 5, erfpachtcanon. Ik constateer dat uw raad al in 2013 heeft besloten om erfpacht in te voeren als uitgiftebevorderend instrument, ook om starters te helpen. Dus dat is een instrument waartoe u ooit al besloten heeft. Alleen in die tijd is daar toen een minimumrentepercentage aangehangen, wat toen reëel leek, als bodem. Maar je ziet hoe snel dat toch verandert want dat is toch maar acht jaar geleden en toen vonden we het ondenkbaar dat de rente onder de 3% zou komen. Op het moment dat we dat percentage niet veranderen, dat ben ik eens, is het instrument eigenlijk ook overbodig of niet nuttig. Dan verliest het zijn doel, dus willen we dat instrument ook kunnen gebruiken, dan zullen we dat percentage moeten aanpassen. Ik wil me nog even niet vastleggen op een percentage, maar wil u graag toezeggen dat we binnenkort - en dan hoeven we niet te wachten tot een eventuele wijziging van de nota Grondbeleid - met een voorstel komen over welk percentage dat dan in de erfpachtregeling moet zijn. Rekening houdend met een redelijke marge, met staatssteun en met de geldende markthypotheekrentes. Dus wat dat betreft kunnen we met die motie uit het voeten en zullen we ook met een voorstel komen. De andere moties en amendementen laat ik even aan mijn collegae. Er waren nog een paar concrete vragen.

De **voorzitter**: Voordat u naar die vragen gaat, is er nog een interruptie van de heer Roeling.

De heer **Roeling**: Ja, over motie 5. Als het college dan toch met een reactie komt, kan het college dan ook een standpunt innemen over het punt dat we al eerder hebben gemaakt, namelijk dat een marktpartij rente betaalt plus een risico-opslag. Die risico-opslag betaalt de gemeente niet, dus daardoor ontstaat daar een scheve situatie. En het klopt dat de gemeente tegen 0% kan lenen. Maar een commerciële marktpartij die hetzelfde wil zou willen doen, betaalt rente plus een risico-opslag. Daardoor komen wij natuurlijk als gemeente in een hele voordelige positie terwijl dat eigenlijk wat ons betreft, scheef is. Kan het college dan ook met een standpunt daarover komen?

Wethouder **Ten Have**: Als je als gemeente - en die discussie heeft u met elkaar gevoerd en daar heeft u een besluit over genomen - erfpacht in wilt zetten als instrument op de woningmarkt om starters te helpen die instap te maken, dan heeft dat alleen zin als de erfpachtcanon niet boven de geldende hypotheekrente zit, want anders heeft het instrument geen nut. Dat zal de heer Roeling toch met mij eens zijn? Dus dat betekent dat op dit moment het instrument zinloos is met de huidige rente van 3% en dat we die rente moeten afstemmen op de geldende marktrente. En als we daar ook een opslag op leggen, komen we in dezelfde situatie, namelijk dat het dan voor een koper interessanter is om gewoon een hypotheek te nemen tegen een lagere rente dan een erfpachtcanon tegen een hogere rente. Dus nogmaals, wij komen met een voorstel en dan kunnen we de discussie voeren, maar ik redeneer wel vanuit de situatie dat u heeft besloten met elkaar om dat instrument te gaan hanteren. Dus daar gaat wat mij betreft de discussie niet over. Die gaat alleen over de vraag 'wat is dan een redelijk rentepercentage dat het instrument ook doet werken?' Rekening houdend met het feit dat de gemeente daar een stukje marge aan over moet houden, maar dat het voor de starter en de koper interessant moet kunnen zijn en niet nadelig moet afwijken van de marktrente. Die discussie wordt ongetwijfeld met u vervolgd. Maar het college komt niet met een fundamentele herziening van de vraag 'moeten we erfpacht inzetten wel of niet?' Want dat ligt er.

De opmerkingen die ik verder nog wilde maken. Voorzitter, er was een vraag gesteld over 'is er een evaluatie gedaan met de Stichting Welzijn Midden-Delfland over de bezuinigingen?' Die evaluatie is niet als zodanig gedaan. Ik heb intensief overleg, mag ik wel zeggen, met de Stichting Welzijn. De bezuiniging is vormgegeven conform uw opdracht. Die hebben we uitgevoerd. Tegelijkertijd hebben we er wel voor gezorgd dat we op onderdelen - en dan noem ik een sportakkoord en wat was het ook weer, eenzaamheid? Ik ben het even kwijt, maar er was er nog een - daar waar specifieke budgetten van het rijk beschikbaar komen om bepaalde doelstellingen te realiseren, hebben gezegd 'laten we daar nou niet weer externen voor inhuren of een bureautje van buiten, want die specifieke lokale deskundigheid hebben we al bij Stichting Welzijn Midden-Delfland'. Dus we hebben er ook voor gezorgd dat, ongeacht de bezuiniging, er wel aanvullende taken met budgetten voor de Stichting Welzijn beschikbaar zijn gekomen. We hebben nauw overleg dus we weten hoe het loopt. Het gaat op dit moment goed met Stichting Welzijn en ze kunnen uit de voeten met het huidige budget. Er is ook geïndexeerd in deze begroting op hun subsidie, dus dat is wat ons betreft voldoende. We hebben geen evaluatie gedaan en dat is volgens mij ook nooit eerder aan de orde geweest of gevraagd.

Er was ook een vraag over de toeslagenaffaire, de kinderopvangtoeslagaffaire. We hebben u daar inderdaad een maand geleden in het overzicht van lopende werkzaamheden geïnformeerd. Dat is natuurlijk doorgegaan. We hebben de 28 personen die ons bekend zijn geworden via de Belastingdienst allemaal twee keer gebeld. Er zijn acht mensen die hebben aangegeven dat ze geen hulp willen. Er zijn er vier die al hulp kregen vanuit een ander loket bij de gemeente. We hebben voor zeven gedupeerden schuld kwijtgescholden, voor een overigens relatief beperkt bedrag en een aantal is nog steeds niet bereikbaar ondanks herhaalde pogingen. Dat is de laatste stand en ik denk dat het daarmee al wel in ieder geval duidelijk is dat we, daar waar knelpunten lagen, met name bij de zeven personen voor wie we die bestaande schulden bij de gemeente hebben kunnen kwijtschelden, ook daadwerkelijk iets hebben kunnen doen. Dus dat is de laatste stand op dit moment.

Dan ga ik even naar de Financiën. Ik dacht dat mevrouw Snethlage daar nog iets over zei. Die maakte zich wat zorgen over ons algemene reserve. En hoe doen we dat als IODS op is? Volgens mij is al een aantal keer gezegd dat we in dit tempo nog 35 jaar bezig zijn met IODS voordat het op is, ervan uitgaande dat de rente 35 jaar 0% blijft, want op het moment dat die weer positief wordt, neemt het weer toe. En onze algemene reservepositie laten we u elke keer bij de periodieke begrotingswijzigingen ook zien, het verloop van die algemene reserve. En je zult zien dat die reserve ook dit jaar verder gestegen is en dat we ook wel relatief een stuk hoger liggen dan in de algemene reserve van 2018. Dus uw conclusie dat we interen kan ik niet delen.

Tot slot dan toch even wat opmerkingen over het Maatschappelijk Team. En dan ga ik met name even in op de wat provocerende stellingen van de heer Van der Eijk. Ik zie hem er al helemaal klaar voor gaan zitten. Die roept dat er blijkbaar actief gezocht wordt naar cliënten en dat wij als een kip zonder kop met geld smijten, heb ik genoteerd. Nou, als dat al zo is, bent u de kip, want u heeft dat allemaal... Ik bedoel, wij doen niets zonder uw goedkeuring, dus dan mag u zich dat verwijt zelf aantrekken. Maar ik vind dat toch ook wel een beetje te makkelijk. Het is ongetwijfeld niet zo mijnheer Van der Eijk, dat u rechtstreeks werd aangeschreven door het Maatschappelijk Team 'mijnheer Van der Eijk, zullen wij u even helpen met het opvoeden van uw kinderen?' Wij hebben een generiek aanbod om ouders te helpen in opvoedondersteuning en dat past eigenlijk helemaal in de benadering die u zelf ook aangaf, de primaire verantwoordelijkheid in jeugdhulp ligt bij de opvoeders zelf. Maar dat we die daarbij kunnen helpen, staat ook buiten kijf en dat veel mensen daar hulp bij willen en nodig hebben, staat ook buiten kijf. En dat wij dat aanbod dan ook bekend willen maken voor diegenen die dat willen, lijkt mij evident. Het aanbod 'hoe maak ik mijn kind weerbaar?' bijvoorbeeld wordt overigens gedaan vanuit de JGZ. Dat is dus niet het Maatschappelijk Team. En voor zo'n avond 'hoe maak ik mijn kind weerbaar?' hebben zich in totaal 91 ouders opgegeven die daar wel behoefte aan hadden. Een avond over peuterontwikkeling, over positief opvoeden, vijfenveertig ouders, zes gezinnen die daarnaartoe zijn gegaan. En wij weten ook in samenwerking met het Kenniscentrum Kind en Scheiding, dat in het geval van een vechtscheiding de helft van de kinderen terechtkomt in de jeugdhulp. En dat het dus ook voor ons belangrijk is, maar ook voor die kinderen, om ouders te helpen en te zorgen dat ze niet in zo'n situatie komen, of althans, on speaking terms met elkaar blijven. En ik vind dat een heel andere benadering dan het kwalificeren als 'actief zoeken naar aanbod' of 'geldsmijterij'. Ik vind dat onvoldoende recht doen aan het Maatschappelijk Team. Ik vind het onvoldoende recht doen aan onze verantwoordelijkheid als gemeente met jeugdzorg. En ja, ik ben het onmiddellijk met u eens dat we kritisch moeten blijven op de uitgaven. Maar het moest mij toch even van het hart dat ik mij daar niet in kon vinden. Maar goed, ik ben ook niet van de VVD. Dat waren mijn opmerkingen.

De **voorzitter**: Dan ga ik naar de volgende spreker namens het college. Mevrouw Smit.

Wethouder **Smit**: In mijn portefeuille slechts drie dingen dit keer. Mijn Partij! heeft mij gevraagd of we wat informatie kunnen verschaffen over de mitsen en maren, de voor- en nadelen rond mestinjectie en de gevolgen daarvan op biodiversiteit en dat zal ik doen. Dus daar kom ik een andere keer op terug.

Er is gesproken over de energietransitie door verschillende fracties. Er zijn ook wat vragen over gesteld en daarover kan ik aangeven dat in december, dus dat is echt al heel snel, over twee weken, de Transitievisie Warmte ter vaststelling aan de gemeenteraad wordt aangeboden. Daar zijn we natuurlijk als gemeente al veel langer mee aan de slag en daar bent u ook bij betrokken geweest. Daarin zal duidelijk worden dat uit alle data-analyses die de afgelopen periode zijn gedaan en de gesprekken die zijn gevoerd, de nieuwe warmtebron voor Midden-Delfland binnen nu

en een jaar nog niet bekend zal zijn. Dus het is niet zo dat wij nu kunnen zeggen 'volgend jaar gaat Den Hoorn over op een warmtenet'. Dat kunnen wij niet zeggen. Daarnaast is het nog steeds zo dat wij als gemeente geen instrumenten hebben om mensen te dwingen hun woning van het gas af te halen. Ik verwacht ook niet dat het op korte termijn geregeld zal worden. Dus dat zijn eigenlijk de kaders en de randvoorwaarden waar wij rekening mee moeten houden. Desondanks zit er in die Transitievisie Warmte wel een doelstelling voor reductie van gasverbruik. Dat zult u dan ook zien.

En hoe gaan we dat dan doen? Dat was een vraag van D66. Wij gaan werken aan het maximaal faciliteren en activeren van onze inwoners, dus woningeigenaren, als het gaat om isoleren en besparen, want dat is voor ieder warmtealternatief een goede en noodzakelijke eerste stap. Dat zal dus moeten gebeuren en daar gaan we op inzetten. Wij hebben daar ook geld voor gereserveerd in de begroting en voor het energieloket. Zo heet dat dan. Dat gaan we inzetten om mensen te adviseren, om voorlichting te verzorgen om mensen aan elkaar te koppelen, om deskundigheid te ontsluiten, eigenlijk precies waar u om vraagt. Daar gaan we de komende jaren op inzetten, met uw goedvinden, want u moet dat nog wel vaststellen in december. Dus dat komt aan de orde. Dan hebben we de motie van het CDA over de verkiezingskrant. Wij willen vooropstellen dat wij het met alle overwegingen van het CDA eens zijn. Het is belangrijk dat onze inwoners betrokken zijn bij de plaatselijke politiek, dat mensen weten waar ze kunnen stemmen, hoe ze kunnen stemmen en wat ze kunnen kiezen. Dus daar zijn we het mee eens. Dan het verzoek. Daar hebben we even naar gekeken en daarvan zeggen we 'in deze vorm zouden we dat ontraden'. We zouden u ontraden om een aparte verkiezingskrant te maken en die apart huis-aan-huis te verspreiden. Dat hoeft denken wij ook helemaal niet. Als een meerderheid van de raad daarvoor zou kiezen, zou je op een veel makkelijkere en snellere manier hetzelfde doel kunnen bereiken. Je kunt namelijk als gemeente gewoon een aantal pagina's reserveren in De Schakel die al bestaat en zeggen 'we zouden dan wat meer nadruk in De Schakel willen voor de verkiezingen de komende keer'. Dat kan en dat kost dan € 800,00 per pagina dus dan moet u even bedenken hoeveel pagina's u dan zou willen en dan zou u kunnen zeggen 'voor de coördinatie voor het vullen van die pagina's door de verschillende partijen trekken we ook nog een beetje geld uit'. Dan zou u onderaan de streep niet op een bedrag van € 15.000,00 tot € 20.000,00 komen, want dat zou een nieuwe krant ongeveer kosten, maar op een lager bedrag. Daar zou dan onze voorkeur naar uitgaan. Ik moet er wel bij zeggen dat het natuurlijk sowieso al zo is dat wij in De Schakel voorafgaand aan de verkiezingen onze eigen gemeentelijke pagina's al inzetten om te communiceren over dat er verkiezingen zijn, waar er gestemd kan worden, welke partijen er meedoen. Dus het is echt een beetje aan u, aan de raad wat de raad daar dan mee wil. Maar in deze vorm zouden wij hem niet aanraden. Wij zouden voor een andere vorm kiezen. Dat was het, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan ga ik door naar de laatste spreker, mevrouw Renzen.

Wethouder **Renzen**: Allereerst dank aan de raad voor de positieve bijdrage, ook aan deze voorliggende begroting en aan alle woorden die zijn uitgesproken.

De motie huisvesting huisartsen. Het is al door u ook genoemd en vanavond werd ingesproken door de huisartsen uit Schipluiden. Vanuit het college wil ik ook nogmaals benadrukken dat wij het heel belangrijk vinden dat onze dorpskernen vitaal blijven. Daarom vinden we het ook zo belangrijk dat we aan iedere dorpskern ook voldoende woningen toevoegen, juist om ze vitaal en sterk te houden. En goede huisvesting voor huisartsen, maar ook voor andere maatschappelijke voorzieningen, hoort daar wat ons betreft net zo goed bij. Dus huisvesting van huisartsen in Schipluiden ook naar de toekomst toe is wat ons betreft belangrijk en wij willen de motie dan ook omarmen op dat punt. De invulling daarvan, moet ik ook gewoon eerlijk erkennen, zal natuurlijk wel een uitdaging zijn. Dus ja, we vinden het belangrijk, net als we woningbouw ook belangrijk vinden. Ik wil ook zeker op pad met de motie en kijken in overleg met de huisartsen naar de stedenbouwkundige verkenning waar we al mee bezig zijn, die we al uitvoeren voor woningbouw, om die ook iets breder te trekken. Wat we al overigens al doen voor benodigde maatschappelijke voorzieningen. Maar goed, zoals u ook weet, die uitdaging is er ook behoorlijk voor woningbouw en die zal hier ook een uitdaging zijn. Desalniettemin vind ik het heel belangrijk dat we binnenstedelijk echt nog een slag slaan binnen Schipluiden en gaan we zeker als college ons best doen om in die verkenning te kijken of we daar ook ruimte kunnen vinden voor de huisartsen. Om die verkenning verder goed uit te voeren, heb ik nog wel wat meer tijd nodig. Dus ik zou eigenlijk de raad willen vragen om de motie daarop iets aan te passen en het college tot aan het zomerreces

van 2022 de tijd daarvoor te geven, zodat wij in ieder geval voor het reces met een goede terugkoppeling kunnen komen.

De **voorzitter**: Is dat een verzoek om interruptie, de heer Ringeling?

De heer **Ringeling**: Een vraagje aan de wethouder, u zegt nu voor de zomer, maar wat is erop tegen om in januari al vast aan te geven wat u tot dat moment heeft gedaan? Van de huisartsen begrepen wij nu, vanavond, en daarvoor dat er best wat haast achter zit. We leven nu in november, begin of bijna midden november. Volgens mij is de raadsvergadering op 22 januari of zo iets. Dat is twee maanden verder. Wat is het probleem ermee om eind januari terug te melden wat de stand van zaken is?

Wethouder **Renzen**: Ja, als ik in januari al met een terugkoppeling moet komen, ben ik bang dat ik die heel onbevredigend zal zijn. Ik verwacht dat ik dan teksten zal moeten zeggen als 'we zijn ermee bezig, we hebben hier gekeken en we hebben daar gekeken'. Ik zou nou juist graag iets verder willen zijn. Wij zijn bezig binnenstedelijk te kijken of we slimmer met ruimte kunnen omgaan op bepaalde plekken, bijvoorbeeld ook bij de schoolgebouwen. Overigens moet u dat niet opvatten als dat wij als college ervoor zijn om maar met één school verder te gaan. Dat zeker niet. Alleen zijn we wel aan het kijken hoe we daar slimmer met één ruimte om kunnen gaan. En in die verkenning zou ik dit graag mee willen nemen.

De **voorzitter**: De heer Zwaard heeft een interruptie.

De heer **Zwaard**: Ik hoor u zeggen 'schoolgebouwen eventueel bekijken', over wat voor termijn denkt u dan? Is dat binnen een jaar of over vijf jaar, dat is wel belangrijk om te weten voor de huisartsen.

Wethouder **Renzen**: De eerste verkennende gesprekken worden gevoerd en afhankelijk daarvan moeten we natuurlijk een inschatting gaan maken van hoe haalbaar dat is en op welke termijn. Als ik daar in januari al op moet reflecteren, komt dat te snel. Gaan we iets meer richting de zomer dan denk ik dat ik daar meer over kan zeggen.

De **voorzitter**: De heer Zwaard nog een vraag?

De heer **Zwaard**: U zegt 'als ik in januari moet reflecteren', maar dat hoeft niet in januari, dat mag ook best nu. Ik neem aan dat u nu best kunt zeggen over die scholen waar u dan naar kijkt, of dat op de termijn van een jaar in te vullen is of dat dat vier, vijf jaar duurt.

Wethouder **Renzen**: We zijn aan het kijken hoe we slimmer met de huidige locatie en huisvesting om kunnen gaan. Dat hoeft dan niet een termijn van vijf jaar te hebben. Het zal ook niet binnen een schooljaar gerealiseerd kunnen worden. Maar als die verkenning met elkaar, ook met de schoolbesturen – dat is wel belangrijk en daar zitten natuurlijk ook ouderraden en dergelijke achter die daar wel in mee moeten willen gaan en daar positief tegenover staan – positief verloopt en we kunnen met elkaar constateren dat er meer ruimte op die twee locaties is en we daar meer ruimte kunnen uithalen dan we nu gebruiken, verwacht ik dat we tussen nu en misschien twee jaar echt wel flinke stappen daarin kunnen zetten.

De **voorzitter**: Ik zag twee handen omhooggaan, mevrouw Snethlage en de heer Roeling.

De heer **Roeling**: Het viel ons op dat wethouder Renzen eigenlijk meteen al om uitstel vroeg, tot het zomerreces, terwijl ik niet goed heb gehoord wat nu de exacte redenen zijn. Dus is het een idee dat het college of de wethouder volgende week of de week daarop met een duidelijke brief komt waarom zij denken dat we altijd maar automatisch om uitstel moeten vragen want die mensen hebben al contact gehad met de burgemeester en ze zijn rondgeleid door de burgemeester. Dus het is niet nieuw. Misschien is dat een tussenoplossing dat we over twee weken een brief ontvangen waarin de wethouder of het college dan duidelijk uiteenzet waarom, want nu wordt het weer gefocust op scholen en ik denk 'er zijn nog zat mogelijkheden zijn, anders dan de scholen'. Misschien is dat een suggestie?

De **voorzitter:** Als mevrouw Snethlage daar ook haar vraag aan toe kan voegen, gaan we daarna naar de wethouder.

Mevrouw **Snethlage:** Ik wil ook de wethouder graag vragen waarom ze niet voor de verkiezingen, in februari dan uiterlijk in ieder geval een stand van zaken of update kan geven.

Wethouder **Renzen:** Dat is natuurlijk op het gevaar af als je ambtelijk ook aan het verkennen bent 'waar is er nog ruimte, voor woningbouw, voor uitbreiding van voorzieningen?' en als je daar dan open over bent. Ik ben open naar u dat we ook kijken en een verkenning uitvoeren in samenspraak met de schoolbesturen hoe we slimmer met bepaalde ruimte kunnen omgaan. Zo kijken we ook naar andere gebouwen en zo kijken we ook naar ons eigen gemeentehuis en naar alle locaties waar u denk ik ook naar kijkt. Zo kijken we ook naar locaties waarover u meerdere keren bent bijgepraat in de besloten commissies. U weet precies naar welke locaties we kijken. En met betrekking tot de behoefte aan uitbreiding van maatschappelijke voorzieningen kijken we naar diezelfde locaties en in die verkenning probeer ik gewoon ruimte te vinden, in dit geval ook voor huisartsen. Ik kan best een brief sturen in januari,, maar zoals ik net al zei, dat zal dan een beetje de stand van zaken zijn zoals die nu is, terwijl ik juist in de verkenning die we doen verwacht dat we iets verder in de tijd meer richting de zomer...

De **voorzitter:** Mevrouw Snethlage, gaat uw gang.

Mevrouw **Snethlage:** Wil de wethouder zeggen dat ze in twee maanden niets aan de verkenning kan doen?

Wethouder **Renzen:** We zijn bezig met die verkenning. Ik ben nog niet tot een afgerond geheel gekomen en het lijkt mij verstandig wanneer we echt ergens ruimte hebben gevonden, dat we daar even een goed stuk voor schrijven en dat we ook de haalbaarheid daarvan toetsen en kijken of het een gangbare weg is en dat ik dan met een voorstel kom. Ik denk dat het niet verstandig is als we hier met elkaar het werk van onze ambtelijke capaciteit, ons ambtelijk apparaat, met elkaar gaan zitten doen. Maar ik ben best bereid om in januari een brief te sturen met hoe het ervoor staat maar nogmaals, ik denk dat het dan onbevredigend is. Ik denk dat het bevredigender is wanneer u mij vraagt om dan in ieder geval voor de zomer met meer te komen dan er nu ligt.

De **voorzitter:** Gaat u verder met uw beantwoording op andere punten alstublieft.

Wethouder **Renzen:** Een motie over statushouders van het CDA. Als college onderschrijven we zeker het belang van de spoedig en duurzame integratie van statushouders. We doen daar heel veel voor als gemeente en dat willen we ook zeker blijven doen. Het is ongelooflijk belangrijk dat mensen zo snel mogelijk goed worden begeleid naar werk, want werk draagt bij aan welzijn van mensen. Het is ook goed in combinatie met taallessen wanneer mensen werken, dan versterkt dat elkaar. In de motie kent u als vertrekpunt dat van de 75 statushouders die de afgelopen jaren zijn ingestroomd, nog 37 personen een uitkeringen hebben. Het is goed u daarbij te realiseren dat 17 van deze personen, dus ongeveer de helft, pas vanaf 2020 begonnen is met inburgering. Een duurzame participatie vraagt dat er in de inburgering ook voldoende ruimte is om de taal te leren. Het is een beetje kip-eiverhaal, maar juist aan het begin ook extra investeren in die taal zorgt ervoor dat men daarna dan ook makkelijker aan het werk komt en ook makkelijker aan werk dat dan ook passend is, zodat mensen ook hun baan kunnen behouden. Volledige uitstroom uit de uitkering is hierdoor vaak in die eerste periode nog niet heel realistisch. Wel doen we er alles aan om deze personen zo snel mogelijk de taal te laten leren door ze naast de verschillende taallessen, ook op verschillende manieren te laten participeren, wat ook weer bijdraagt aan de taalontwikkeling. Zoals u weet, laten benchmarkgegevens zien dat Midden-Delfland het relatief goed doet bij de uitstroom naar werk, maar ik denk dat u het met me eens bent dat dat ook verwacht mag worden van een gemeente zoals de onze.

Dat gezegd hebbende, erkent het college dat er een grote uitdaging ligt op het gebied van inburgering van statushouders. Naar aanleiding van de vragen wil ik dan even als volgt reageren. Uw verzoek. U vraagt de raad om aan te geven of en hoe extra inspanningen kunnen worden gedaan om begeleiding, integratie en uitstroom naar betaald of onbetaald werk van statushouders

te bevorderen. Zoals u weet, zijn wij op dit moment hard bezig met de invoering van de nieuwe wet. In deze wet krijgt de gemeente een heel veel belangrijkere rol in de inburgering dan voorheen. En dat is fijn, want dat betekent dat wij ook meer grip krijgen op die inburgering en dat we het ook daardoor zelf integraler kunnen oppakken. Het implementatieplan inburgering zullen wij binnenkort ook aan uw raad voorleggen. Kort gezegd betekent het dat de gemeente verantwoordelijk wordt voor zowel het aanbod van taalonderwijs, de financiële redzaamheid, het ontzorgen in de eerste periode, participatie en het voorbereiden op werk. Dus het hele pakket. Voor de invoering van de nieuwe wettelijke taken ontvangt de gemeente middelen van het rijk. Deze worden jaarlijks afgestemd op het aantal in te burgeren statushouders die wij krijgen. Wat wij doen voor de statushouders, is dat wij ons niet alleen richten op de begeleiding van nieuwe statushouders, maar ook inzetten op de zogenaamde tussengroep. De mensen die hier al zijn, maar die we juist in het licht van de nieuwe wet ook graag dat extraatje zouden willen bieden. Dus met die integraliteit. Het is gewoon bekend dat het belangrijk is dat alles op het gebied van taal, participatie en die inburgering en het begeleiden naar werk, zoveel mogelijk in ieder geval, onder regie is van een hand, in dit geval de gemeente. Die tussengroep is de groep die dus nu nog aan het inburgeren is, maar nog wel onder de oude wet valt. We nemen de inburgeraars uit deze groep mee in de nieuwe aanpak en we realiseren daarmee een versnelling in hun kansen op de arbeidsmarkt. Hetzelfde willen we gaan doen met de statushouders die nu nog een uitkering ontvangen en/of in begeleiding zijn bij Stichting Welzijn Midden-Delfland. We verwachten dat we hier nog wel iets extra's kunnen realiseren en dat we op korte termijn een wat hogere uitstroom kunnen bereiken. We moeten tegelijkertijd daarbij wel realistisch zijn. Uitstroom naar werk is niet voor iedereen op korte termijn mogelijk. Dat moeten we ook gewoon zien en ons realiseren. De ambitie is wel te allen tijde duurzame uitstroom naar werk, maar waar dat niet mogelijk is, kijken we ook naar andere wijze waarop mensen kunnen participeren, zodat ze kunnen bijdragen en onze taal goed kunnen leren.

Voorzitter, de raad vraagt ons daarbij aan te geven of en in welke extra ambtelijke capaciteit en inzet daarvoor nodig, of nog gewenst is. Van eerdere decentralisaties weten we hoe belangrijk het is om bij de start van de nieuwe gemeentelijke taak alle zaken organisatorisch goed in te bedden. Het gaat dan niet alleen om de inhoudelijke kant, maar ook om een belangrijke randvoorwaardelijke zaken, zoals de inrichting van bijvoorbeeld de volgsystemen, sturingsinformatie en een goede administratie. Tegelijkertijd zal in het beginstadium ook sprake zijn van meer ontwikkelwerk. Wij zullen ook gewoon dingen moeten uitzoeken, moeten onderzoeken hoe we dingen moeten gaan interpreteren. Dan zullen we ook kijken naar andere gemeenten, hoe zij dat doen. De samenwerking met lokale partijen, het aanjagen van de vrijwillige inzet en bijvoorbeeld het komen tot kansrijke werkgelegenheidsprojecten en maatwerktrajecten is heel belangrijk daarbij. In de rijksfinanciering is voor de gemeentelijke uitvoeringskosten rekening gehouden met een budget voor een klantmanager inburgering die zowel met de ondertussengroep, dus de groep die nu al aan het inburgeren is, als met de nieuwe statushouders aan de slag gaat op het gebied van inburgering en het vinden van werk. Daarnaast biedt het budget beperkt de ruimte voor overhead en administratie. Onze eigen ambitie is vooralsnog om onze uitvoering in elk geval structureel binnen de beschikbare rijksfinanciering in te richten. Een incidentele extra, vanuit bijvoorbeeld de gemeentelijke middelen te leveren, kan van toegevoegde waarde zijn in die beginfase en het kan ook een succesvolle implementatie daarvan bevorderen. Wij zullen hier in het implementatieplan ook op terugkomen.

Als laatste vraagt u ons...

De **voorzitter**: Bij de laatste vraag, eerst even een interruptie van mevrouw Langeveld.

Mevrouw **Langeveld**: U vertelt ons een heel uitgebreid verhaal en ook een vrij technisch verhaal. Als ik naar de motie kijk, is het vrij eenvoudig wat wij vragen en dat heeft u ook voorgelezen. Heel kort samengevat heeft het ermee te maken: er zijn op dit moment 75 volwassen statushouders in onze gemeente, daarvan is al een aantal mensen verhuisd. 37 van die personen zitten op dit moment nog in een uitkering vanuit de Participatiewet. In totaal zitten 138 huishoudens in een uitkering. Dus die 37 is bijna een kwart van het totale aantal. Dat vinden we als CDA heel erg veel en zeker met het oog op de instroom van nieuwe statushouders willen we van het college weten of er extra inspanningen kunnen worden gedaan om dit te verbeteren en te zorgen dat er in de toekomst een grotere en betere uitstroom is. Want dit aantal is gewoon te hoog en u gaf zelf al aan waarom werk voor mensen belangrijk is. Daar staan we ook volledig achter. Dus het is heel mooi

dat u dat hele technische verhaal vertelt, maar dat is wat ons betreft niet helemaal een toelichting op deze motie. bent u dat met mij eens?

Wethouder **Renzen:** Ja, voorzitter, helemaal eens met mevrouw Langeveld dat dit een lang technisch verhaal is. Ik heb ook even getwijfeld of ik u al die informatie in een keer moest geven. Ik zal u die sowieso ook schriftelijk doen toekomen, dan kunt u het ook nog een keertje rustig nalezen, maar in dat technische verhaal geef ik dus juist aan dat met komst van de nieuwe Wet inburgering, we dus ook meer mogelijkheden hebben en dus ook kansen zien om mensen nog beter naar werk te begeleiden. En in het verhaal heb ik ook aangegeven dat 20 of 17 van die 37 statushouders die nu nog in een uitkering zitten, dus ook nog maar kort in onze gemeente zijn komen wonen.

De **voorzitter:** Interruptie van mevrouw Snethlage. Gaat uw gang.

Mevrouw **Snethlage:** Voor de wethouder begint het hele verhaal nog een keer samen te vatten, ze heeft toegezegd het ons te sturen en als ze daarin de vragen die we in de motie gesteld hebben, meteen meeneemt, kunnen we nu verder met het volgende punt, lijkt me.

Wethouder **Renzen:** Ja voorzitter, ik zal de raad schriftelijk de beantwoording op de vragen van de motie doen toekomen.

Dan het amendement over de besteding van de NPO-gelden. Allereerst wil ik benadrukken dat ik het betreurt dat we blijkbaar een onjuist beeld bij u hebben laten ontstaan. Voor mij staat de transparantie voorop en het is de hele tijd gewoon het doel geweest om in overleg met de partners die NPO-gelden zo goed mogelijk te besteden. Dit is ook waarom we al sinds de zomer in gesprek zijn met de relevante partners ten aanzien van het komen tot een plan. Het gaat daarbij overigens niet alleen om de basisscholen, maar ook om het voortgezet onderwijs, de jeugdgezondheidszorg en organisaties in de voorschoolse periode. En met de basisscholen hebben wij al in juni eerste inventariserende gesprekken gevoerd, nog voordat eigenlijk überhaupt bekend was wat de gelden voor Midden-Delfland nu precies zouden worden. Dus voorafgaand aan de gelden, waren we al met elkaar in gesprek en ik denk dat daar ook misschien het misverstand zit bij de heer Ringeling. Het is niet zo dat wij in het gesprek in juni niet hebben willen zeggen welke gelden wij vanuit het rijk zouden krijgen. We wisten het toen gewoon nog niet. We wisten niet wat eraan zat te komen, maar we wilden wel alvast daarop vooruitlopend de verkennende gesprekken voeren. We hebben eerder...

De **voorzitter:** Ik zag niemand, maar ik hoorde trommelen. Dat moet de heer Ringeling geweest zijn.

De heer **Ringeling:** Wethouder, u of uw ambtenaren kenden toen misschien het bedrag nog niet, dat betwijfel ik eerlijk gezegd, want die gesprekken zijn niet van zo heel lang geleden, maar het zou wel netjes zijn om op het moment dat je een stap zet, daar de partners wel van op de hoogte te stellen. Als we samen een traject ingaan en ik zet een bepaalde stap, is het wel netjes als ik mijn partners ook op de hoogte stel van 'ik begin met een derde deel van het budget te besteden aan iets anders'. Bent u het daarmee eens?

Wethouder **Renzen:** Ik kom daar echt op en ik geef antwoord op uw vraag. Transparantie is de reden dat we in de begroting dat zichtbaar maken. We hebben ook gecommuniceerd met de schoolbesturen dat we dat op die manier zouden doen. Ik ben het met u eens dat de volgorde ongelukkig is en ik zou om die reden ook positief willen reageren op uw amendement want het is juist dat we nog voordat we een afgerond plan hebben vastgesteld, met alle partners die hierover gaan, al in de begroting € 100.000,00 hebben opgenomen voor tijdelijke uitbreiding van ons Maatschappelijk Team. Het komt niet helemaal uit de lucht vallen, want in de gesprekken die we hebben gevoerd met schoolbesturen gaven zij ook aan het wenselijk te vinden dat wij meer capaciteit zouden kunnen hebben vanuit ons Maatschappelijk Team. En ze hebben ook aangegeven daar behoefte aan te hebben. Maar ik ben het helemaal met u eens wanneer u zegt, ze hebben ook voor meer...

De **voorzitter:** Er is een interruptie van de heer Knaap.

De heer **Knaap**: Ik hoor heel goed wat de wethouder zegt, maar het staat volgens mij voorop dat het natuurlijk heel raar is dat je op het ene stukje van het overleg verschrikkelijk proactief bent en dus € 100.000,00 reserveert zonder dat je de vraag precies kent, en op het andere deel van het budget tot op de dag van vandaag aan het onderhandelen bent over wat je gaat doen. Dus ik zou toch graag een antwoord van de wethouder horen; hoe werkt dat nou?

Wethouder **Renzen**: Ik zat al in het volgende stukje van de zin, maar de heer Knaap wil het aangrijpen. Eens, er stonden meer zaken op het lijstje en we hebben dit nog niet goed besproken met elkaar dus dat we als college daar sneller in zijn gegaan dan dat we de afspraak hebben afgerond, is helemaal juist. Het is ook zo dat je daaruit ook kunt afleiden, dat wij het als college wel een goed idee zouden vinden om juist vanuit ons eigen Maatschappelijk Team extra te kunnen inzetten op het inhalen van de achterstanden die onze jongeren hebben opgelopen gedurende corona juist op sociaal-emotioneel vlak.

De **voorzitter**: Een interruptie van mevrouw Langeveld.

Mevrouw **Langeveld**: Wat u aangeeft, is enerzijds helemaal juist, namelijk dat het mooi zou zijn dat er ingespeeld kan worden op sociaal-emotionele ontwikkelingsachterstand bij kinderen. Die € 100.000,00 waar het amendement over gaat, is toegewezen aan het Maatschappelijk Team. Kunt u ook concreet aangeven: wat is de bedoeling geweest dat het Maatschappelijk Team daadwerkelijk met die € 100.000,00 zou gaan doen om achterstanden bij kinderen, zowel in het onderwijs, als in de vooreducatie weg te nemen? Heeft u daar een lijstje van voor ons?

Wethouder **Renzen**: Nee voorzitter, zover zijn we nog niet. Zoals ik al zei, er ligt nog geen afgerond plan voor de € 350.000,00 die we in totaal kunnen claimen aan NPO-gelden. Wij zijn hier misschien wat snel in geweest maar dat komt ook omdat we graag snel aan de slag zouden willen. Het is nu al november en als we vandaag zouden beslissen om tijdelijk het Maatschappelijk Team uit te breiden juist om hier extra op in te zetten, hebben we daar ook nog niet een-twee-drie de juiste capaciteit voor.

De **voorzitter**: Nog een interruptie van mevrouw Snethlage.

Mevrouw **Snethlage**: Ik hoor de wethouder zeggen 'om het Maatschappelijk Team uit te breiden, om de taken uit te voeren'. De gelden zijn niet bedoeld voor extra personeel, maar juist echt bedoeld voor maatregelen, voor begeleiding, voor kennisdeling, in die zin. Daar moeten plannen voor gemaakt worden, aldus de overheid, earmarked en wel, met de scholen, met de kinderopvang, met de voorschoolse educatie. Het is niet aan de gemeente om die plannen te maken. Bent u dat met mij eens?

De **voorzitter**: Dat is de vraag en kunt u dan ook naar een afronding gaan?

Wethouder **Renzen**: Ja voorzitter, ik denk dat ik richting afronding ga. Op het amendement kunnen we positief reageren.

De **voorzitter**: Ik zie de heer Ringeling nog.

De heer **Ringeling**: Het antwoord op de vraag van mevrouw Langeveld verbaast me een beetje. U zegt 'er was nog geen plan, er ligt eigenlijk niets'. U heeft gewoon besloten € 100.000,00 weg te halen. Dus er lag geen idee achter dit plan, achter het weghalen van die € 100.000,00 lag geen idee. Waarom is er dan gekozen voor dat bedrag en niet voor € 50.000,00 of € 150.000,00? Was het gewoon een mooi rond getal? Wat was het idee erachter? Dat vraag ik me af.

Wethouder **Renzen**: Voorzitter, ik denk dat het goed is als het amendement wordt aangenomen en dan kunnen we ook even terug naar de basis want ik merk dat ik op deze manier ook heel lastig nog op een zuivere manier het gesprek kan voeren met de schoolbesturen en met alle andere partners die hierover gaan, in samenwerking met de gemeente. Dus ook wij hebben hier natuurlijk wel eigen ideeën over en die zullen wij ook aangeven in de gesprekken. Om de gesprekken zuiver te kunnen

voeren, denk ik dat het goed is dat u als raad besluit om gewoon die € 350.000,00 nog niet toe te kennen voor een specifiek onderdeel en dat ik eerst die gesprekken afrond en daarna terugkom bij uw raad met het complete plan en dan kunt u daarin zien wat het geworden is.

De **voorzitter**: Daarmee is uw betoog afgerond? De heer Ringeling met een laatste punt? Mevrouw Snethlage ook nog?

De heer **Ringeling**: Ik ben het eens met wat u zegt over de klok terugdraaien. Bent u het met me eens dat het vertrouwen tussen de gemeente en de scholen geschaad is? Bent u bereid om een soort mea culpa uit te spreken, ook naar die schoolbesturen 'luister, we gaan opnieuw starten, sorry dat het zo is gelopen, maar we gaan opnieuw starten'?

Mevrouw **Snethlage**: Begrijp ik goed dat de wethouder zegt 'ik ga dit in ieder geval zo uitvoeren zoals in het amendement staat, ongeacht of het amendement wordt aangenomen of nog in stemming gebracht wordt'?

Wethouder **Renzen**: Even eerst als antwoord op de heer Ringeling. Ik heb al met een afvaardiging van de schoolbesturen gesproken en ik heb ook met een van de schooldirecteuren hier al over gesproken. Ik weet dat dit een verkeerd beeld heeft doen ontstaan. Ik heb ook bij de schoolbesturen aangegeven 'denk nou alsjeblieft met elkaar en ook samen met ons na over hoe we die gelden het beste kunnen inzetten'. Ikzelf ben daarin ook eerlijk, ik denk dat een extra inzet vanuit ons Maatschappelijk Team daar een goede bijdrage aan zou kunnen leveren. De reden dat dit is genoemd en dat we dit al hebben meegenomen, is omdat wij daar ook natuurlijk zelf van zijn. Maar ik wil niet de indruk wekken dat we het daarmee een soort van bij de schooldirecteuren door hun strot willen duwen, zeker niet. Dus wat mij betreft, neemt u het amendement aan en kan ik gewoon zuiver in gesprek en tot een goed plan komen met de schooldirecteuren.

Voorzitter, een laatste punt. Ik heb van verschillende partijen steun gehoord voor het feit dat het college het Tussenakkoord woningmarkt Haaglanden niet heeft ondertekend. Dank daarvoor. Mijn Partij! heeft daarbij de vraag gesteld of het college bereid is eventueel alsnog het 'meer evenwicht scenario' na te streven, mits de provincie daar afdoende subsidie tegenover zou zetten. Het college is daartoe niet bereid. Wij houden juist vast aan de door de raad vastgestelde Woonagenda en de ingediende moties die ook zijn ingediend door de raad. We vinden het als college belangrijk dat er in ieder nieuwbouwproject juist een evenwichtige opbouw van de woningvoorraad wordt gerealiseerd. Dat betekent een mix van sociale woningen, woningen juist ook voor de middeninkomens en de wat duurdere woningen.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan is daarmee de reactie vanuit het college op uw eerste termijn gegeven. Dan kijk ik even naar onze agenda en we kunnen ook meteen doorgaan naar de besluitvorming. Maar dat lijkt misschien iets te ver vooruitgeblikt. Wellicht hebben we nog behoefte aan een schorsing. Dat zou ik me kunnen voorstellen, want er is natuurlijk wat gezegd over de moties en het amendement. Het kan zo zijn dat u zegt 'gehoord hebbende het college, trek ik die motie in of wil ik wat aanpassen'. Dan heeft u daar nog nu even de tijd voor. Als wij om 20.45 uur hier weer verdergaan, is dat een goed idee? Dan schors ik de vergadering tot 20.45 uur.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering. Het is 20.45 uur, de schorsing is voorbij en we zijn toe aan het debat door de gemeenteraad over standpunten en ingediende moties/amendementen. Er is een amendement ingediend en enkele moties. Het kan altijd zijn dat in de schorsing partijen hebben geoordeeld dat de ingediende motie kan vervallen gezien het antwoord van het college. Als dat het geval is, kunt u dat beter nu vast even melden want dan hebben we de marsroute wat helderder gemaakt en weten we waar we het over kunnen hebben. Ik kijk even. Is er sprake van het intrekken van een motie? Dan heeft u een nieuwe motie straks? Is er een ingetrokken en wordt die vervangen?

Mevrouw **Snethlage**: De motie Veilig fietsen is aangepast en daarmee dus, hebben we begrepen, ingetrokken en dan komt er zo direct een nieuwe met een extra zin. Zal ik meteen de vervangende zin geven?

De **voorzitter**: Dat is wel makkelijk want dan hebben we dat meteen gehoord.

Mevrouw **Snethlage**: Ten opzichte van de eerdere motie is de eerste bullet onder 'verzoekt het college' aangepast. Daar staat nu 'om de verschillende knelpunten in kaart te brengen, met aandacht voor informatieborden, verschillende verkeersstromen, overzichtelijkheid, omliggend groen in overleg met de verkeerscommissies van de scholen, de Fietzersbond, de politie en burgers door middel van een oproep in De Schakel'. En hij is ondertekend door dezelfde mensen plus één. De fractie van het CDA heeft nu ook ondertekend.

De **voorzitter**: Dan heb ik goed begrepen dat dit een bijna gelijklopende motie is en dat alleen op de eerste bullet onder 'verzoekt het college' een aanvulling is gekomen.

Mevrouw **Snethlage**: Een extra stukje zin met de specificatie dus waar het college de informatie kan ophalen.

De **voorzitter**: De tweede en derde bullet blijven erin staan.

Mevrouw **Snethlage**: De rest blijft hetzelfde en daar staat ook geen tijdspad in. Ik ga ervan uit dat de wethouder er op een prudente wijze mee omgaat.

De **voorzitter**: Om het helemaal precies te maken, als u nummer 1 intrekt, dan krijgt u een nieuwe en dat wordt nr. 8. Veilig fietsen. Hij is in iBabs ingevoerd, voor degenen die ons digitaal volgen. Daarmee is het een motie met nr. 8, ondertekend dus met een extra ondertekening. Dat was dat. Zal ik dezelfde volgorde hanteren als daarnet? Dan is het woord aan de fractievoorzitter van de VVD, de heer Van der Eijk. U hoeft niet heel uitvoerig te zijn, u kunt ook heel kort zijn, als u zegt 'ik wil gewoon tempo maken'. Ik denk dat u elkaar er een plezier mee doet als u het een beetje to the point houdt.

De heer **Van der Eijk**: Voorzitter, eigenlijk had ik ook eerst een woord van dank aan het college want ik had misschien een licht provocerend betoog, maar de cijfers komen nu wel op tafel. Cijfers waar wij al jaren om gevraagd hebben, dus dank u wel. Daar kunnen we wel wat mee.

De besteding van de NPO-gelden. Er is een positief advies van het college, dus wie ben ik dan om het daar niet mee eens te zijn?

De motie Veilig fietsen, motie 8. Wij waren eigenlijk tevreden met de beantwoording van het college over hoe daarmee om wordt gegaan en om het nu zo te doen... We hebben ook gewoon een MijnGemeente app waar inwoners gewoon knelpunten kunnen aangeven. Wij zullen dus deze motie niet steunen.

De deelmobiliteit. Dat aanbod komt vanuit de markt. We hebben het er ook over gehad bij de nota parkeren en het deelautogebruik valt mee. Parkeren kan in de APV geregeld worden. Deze motie steunen wij niet.

Sturing voor zorg. Ik heb al wat cijfers gehoord vanavond. Ga zo door, een mooi begin. Uitbreiden kan altijd nog. En wij zullen dan onze input leveren waar het uitgebreid kan worden, voorzitter. Wij steunen dus deze motie.

De motie voor huisvesting van de huisartsen in Schipluiden. Dat is ook voor de VVD een belangrijke zaak. De heer Roeling wist vanavond al eerder hoe de VVD erin zat dan dat ik dat zelf wist. Enkel het verzoek aan het college om in januari met informatie naar de raad te komen, is misschien de reden dat wij niet medeondertekend hebben. We hebben liever echt gewoon goed antwoord in april of in mei dan informatie 'we zijn met elkaar in gesprek en we hebben naar een pandje gekeken'. Dat zet niet zoveel zoden aan de dijk. Toch steunen we de intentie van deze motie en dus zullen wij voor stemmen.

De canonrente. Prima voorstel.

De statushouders. We doen heel veel voor statushouders. We krijgen natuurlijk regelmatig voortgangsnotities in het kader van de Participatiewet. Dus dat je niet de laatste persoon ieder moment aan het werk geholpen hebt, omdat die eerst nog moet inburgeren, snap ik wel. Van iedereen die aan de kant zit en wel wat kan doen om bij te dragen aan onze gemeente, is dat jammer, maar mensen moeten wel even op gang geholpen worden. Maar het college kon ermee werken dus deze motie kunnen wij ook steunen.

En de verkiezingskrant. Het is niet aan de belastingbetaler om verkiezingen te faciliteren. Dat kunnen we prima zelf en om dan vanuit belastinggeld een campagne te financieren en dan moeten wij onderling nog herrie maken over wie er op het eerste pagina mag en wie op de tweede en wie daar onder, daar moeten we gewoon niet aan beginnen. Deze motie zullen wij niet steunen. Hier wil ik het bij laten.

De **voorzitter**: De PvdA.

Mevrouw **Snethlage**: We zullen het ook kort houden en we danken de wethouder voor de mooie titel voor de begroting 'goede wijn behoeft geen krans'. Dat past ook wel bij de wethouder, dus goed idee. Wat hij tijdens de lunch noemde als zoekplaatje voor de volgende keer, daar gaan we hem aan houden. Dat is spreken in raadselen voor sommige mensen, maar een paar fracties weten hoe dat gaat werken. Dan ga ik snel de verschillende moties doorlopen.

Motie 1 is ingetrokken naar 8, die steunen we natuurlijk.

De motie Bevorderen deelmobiliteit. Het is vooral heel erg van belang dat het veilig kan. Momenteel zijn er al heel veel plekken waar deelscooters staan in Den Hoorn waar een invalide niet meer langs kan over de stoep. Dat betekent dat ze dus eigenlijk op de verkeerde plek zijn en daar moet beleid op zijn, zodat er wat mee gedaan kan worden want op dit moment mogen ze daar gewoon staan. Dat is een van de dingen die echt aangepakt moet worden, behalve dat het erom gaat dat we natuurlijk zoveel mogelijk deelmobiliteit willen hebben.

Sturing in de zorg - mooi dat de wethouder heeft toegezegd er al mee aan het werk te zijn. We hopen dat het ook echt gaat werken dus die blijven we ook steunen.

De huisartsenpraktijk in Schipluiden. We hechten er wel aan dat we voor de verkiezingen een stand van zaken hebben en niet pas na de verkiezingen, dus die blijft wat ons betreft staan.

De canonrente voor erfpacht aanpassen. We zijn blij met het antwoord van de wethouder dat hij zegt dat het een instrument is dat natuurlijk wel bruikbaar moet blijven en dat ernaar gekeken moet worden. Dus ook die laten wij gewoon staan, daar zijn we erg blij mee.

Motie statushouders. Daarvan heeft de wethouder al toegezegd dat ze ons alle gegevens zal geven, maar we laten hem toch gewoon maar staan, want waarom zou je er niet voor stemmen als het toch opgevolgd wordt?

Van de motie verkiezingskrant gaf de wethouder een optie van bijvoorbeeld twee keer een pagina in De Schakel met van elke partij een kolom en dan een extra kolom bijvoorbeeld met informatie van de gemeente daarbij met informatie. Dat zou ook een optie zijn en in die vorm zou dat wel de voorkeur van de gemeente hebben. Daar kunnen wij dan zeker als uitvoering mee leven, in plaats van een aparte verkiezingskrant. Want het is natuurlijk uitermate belangrijk dat onze inwoners betrokken kunnen raken en betrokken willen zijn bij wat wij hier in het gemeentehuis doen.

Dan was ik denk ik rond met de moties en het amendement had ik even overgeslagen.

De **voorzitter**: Mag ik dan misschien vragen, want ik zie wat vragende gezichten, wat u dan met motie 7 doet, of u dan voor of tegen gaat stemmen?

Mevrouw **Snethlage**: Moet die worden aangepast? Of laten we hem zo? Hij moet denk ik iets worden aangepast. Het format wordt niet een aparte verkiezingskrant maar een pagina en dan ben ik gewoon voor. Dat was het idee inderdaad, dank u wel mijnheer Zwaard.

Dan nog amendement A waar ik natuurlijk mee had moeten beginnen. Ik was enigszins teleurgesteld door het antwoord van de wethouder maar ik begreep dat ze ermee aan het werk gaat. Ik had de mea culpa graag gehoord over de proactieve houding die er te veel geweest is, zonder de juiste communicatie naar de scholen. Dat zou haar gesierd hebben maar we zijn blij dat er toch goed gekeken wordt naar wat de besteding precies moet zijn dus dat amendement laten we staan en steunen wij.

De **voorzitter**: Dan Mijn Partij!

De heer **Roeling**: Ik zal eerst even wat rechtzetten over de mail met onze antwoorden. Hij heeft ons wel verlaten, maar heeft de heer Zwaard nog niet bereikt, dus de mail zit nog in de virtuele wereld. Dus ik denk dat we gehackt worden door de Russen.

De heer **Zwaard**: Even ter aanvulling, dank daarvoor, ik heb om 14.20 uur Maasland verlaten en de mail van Mijn Partij! heeft mijn e-mail niet bereikt dus hij is onderweg en ik ga hem vanavond lezen.

De **voorzitter**: Dan zijn we weer bijgepraat.

De heer **Roeling**: We willen wel een reactie natuurlijk! Nee, hoor, geintje.

De ChristenUnie had een opmerking over wielrenners en dat die overlast opleveren. We willen toch graag een verschil maken tussen recreanten en wielrenners. Recreanten zijn diegenen die met z'n zessen, liefst drie breed, over het fietspad scheuren, met het schuim op de bek. Dat zijn recreanten. Wielrenners zijn nou juist mensen die een trainingsrondje van een kilometer of 50, 60 maken en dan weer lekker naar huis gaan. Daar heb je nooit overlast van. Die zijn inderdaad maar met twee of drie, nooit last van. Dus als u de volgende keer weer zo'n groep ziet rijden, moet u denken 'hé, dat zijn recreanten, geen wielrenners'. Als voormalig wielrenner hecht ik daaraan, voorzitter.

De **voorzitter**: U krijgt een vraag van de heer Ringeling over dit verschil.

De heer **Ringeling**: Het onderscheid ging bij ons meer om de grootte van de groep en inderdaad, het is niet altijd aan iemand zijn gezicht te zien of hij een recreant of een semi-amateur is, of wat dan ook. U ziet niet aan de heer Zwaard of hij recreant is of niet, daar ging het maar om.

De heer **Zwaard**: Daarop aanvullend, ik wilde wat foto's delen van het beklimmen van de Mont Ventoux, en dan mag u daaruit opmaken of ik een recreant of een wielrenner ben.

De **voorzitter**: En dan de heer Roeling weer, in welke groep zit u?

De heer **Roeling**: Het gaat niet alleen om de groep, het gaat om het silhouet van het lichaam, dat speelt ook mee. Ik ga niet in op de heer Zwaard hoor. Maar als de bovenkant stuur gelijkstaat met bovenkant zadel, dan heb je een recreant te pakken. Een wielrenner heeft de bovenkant van het stuur minimaal 10, 15 cm lager dan de bovenkant zadel. Maar we dwalen nu echt af.

Subsidie provincie. Daar hadden we bewust naar gevraagd omdat dat een soort principedingetje is. Dat je zegt als gemeente 'we krijgen geen subsidie dus we doen het ook niet en we tekenen niet'. Ik ben blij met het antwoord van het college dat zegt 'subsidie of niet, we houden vast aan onze lijn'. Het beleid van de raad, begreep ik.

Een ander punt was de vermogenspositie van de gemeente en hoe je daar nog iets aan zou kunnen doen in positieve zin. Ik heb inmiddels begrepen dat het treintraject Delft-Den Haag verdubbeld gaat worden. Ik zie daar wel perspectief in voor de gemeentekas. Dat is toch landschap dat je dan... We zien nog wel andere dingen, maar ik geloof niet dat daar hier de plek voor is.

Het amendement hebben we gesteund. De motie 2 hebben we ook getekend. Sturing zorg, daar hebben we aangegeven dat we die kunnen steunen. Motie 4 is huisvesting van de huisartsen. Ik vind dat toch een lastig geval. Volgens mij missen we een beetje wat we van elkaar verwachten. Die huisartsen vragen gewoon een steuntje in de rug, niet zozeer in financiële zin maar meer 'weten jullie nog iets?' Volgens mij kan dat bijna op een informele manier, zo dat je elkaar weet te vinden. 'Je hebt nu een wensenlijstje en laten we eens even kijken, weet jij wat?' Er hoeft geen pasklaar antwoord te liggen. Het gaat er gewoon om dat die mensen door de gemeente geholpen worden of gesteund worden om tot een andere locatie te komen. Dus in die zin lijkt het ons dan ongewenst om te zeggen 'we tillen het over de verkiezingen heen'. Misschien moet het college de eigen verwachtingen een beetje naar beneden bijstellen. Er zit geen verplichting aan richting raad, er zit geen verplichting aan richting de huisartsen, dus vul het op een wat informelere manier in, zou ik zeggen. Dus we blijven de motie steunen zoals die er nu ligt.

Erfpachtcanon. We hadden een woordenwisseling in positieve zin met de wethouder, maar die benaderde het steeds vanuit de inwoner. Ja, dan kan die goedkoper lenen. Maar het gaat er juist om dat we moeten kijken of er vervanging kan komen voor zoals de gemeente het nu zelf doet. Dat is iets anders, dus daar blijven we bij. Een ander puntje is het beleid dat vastgesteld is. We kwamen niet verder terug dan 30 mei 2013 en daar werd aangegeven dat het canon 0,2% lager wordt vastgesteld dan de op dat moment geldende hypotheekrente. Dat zou bijna een invulling van de motie zijn. We kunnen nu niet nagaan of dat ooit later is bijgesteld naar die 3%. Dat is een punt, het heeft veel risico's en over welke woningen hebben we het, dure of goedkope woningen? Dus als het college ons nog kan bijpraten op dit punt, kunnen we het instemmen overwegen.

Met de motie statushouders hebben we ook ingestemd. De verkiezingskrant is ook wel een dingetje; is dat nu een taak van de overheid? We willen als verenigingen meedoen met de verkiezingen en moet dat dan met belastinggeld gebeuren? Wij vinden van niet, elke partij is vrij om wel of niet iets te doen en op geheel eigen wijze. En dan krijgen we weer de discussie over de NEE-NEE-sticker. Dus voorlopig willen we dat aan de politieke partijen zelf laten. En motie 8 die we nog niet hebben, daar zijn we mee akkoord.

De **voorzitter**: We gaan door naar D66.

De heer **Vieira**: Dank nog aan het college voor de eerste termijn en met name voor het in gesprek gaan met de statushouders en het geven van een update daarover en ook voor de stappen die gemaakt worden, of lijken te worden gemaakt, met het verduurzamen van woningen.

Dan de amendementen en moties. Het amendement over de NPO-gelden steunen wij uiteraard. Ik begin even met motie 8 omdat die vooraan staat, die steunen wij.

Motie 2 over deelmobiliteit ook.

Motie 3 sturing in de zorg. Wij staan helemaal achter het feit dat er gewoon meer data nodig zijn om goed inzicht in zaken te krijgen. Belangrijk is om het wel in goed perspectief te zetten. Als je gewoon een aantal doorkrijgt, wat zegt dat dan? Dus we zouden meer duiding willen en ook meer vergelijking met bijvoorbeeld andere gemeentes. Dan weet je ook of we het goed doen of niet. Op het moment dat je alleen maar ziet 'ik heb zoveel casussen', weet je misschien of je het goed doet als dat de helft minder is dan in de gemeente ernaast. Dat even als compleet plaatje. Maar wij zijn dus voor de motie omdat we dan data hebben.

De motie over de huisvesting van de huisartsen, daar zijn we voor.

De motie rond canonrente en erfpacht. Graag zouden wij een totaalplaatje willen zien, want nu pas je een rente aan, maar wanneer zet je het instrument inderdaad in? Voor welk type woningen, bestaande woningen of alleen nieuwbouw of tot een bepaalde grens? En los daarvan, zijn de risico's voor de gemeente niet helemaal duidelijk, dus wij vinden het te prematuur om alleen met die aanpassing meteen dan voor dit instrument te zijn. Dus gezien het hele plaatje zijn we op dit moment tegen deze motie.

De motie statushouders, daar geldt hetzelfde eigenlijk als met de data voor het Sociaal Domein. Graag ook in perspectief met andere data om daar een gevoel bij te hebben of we op de goede weg zijn of niet. Maar we zijn dus voor de motie.

En de verkiezingskrant. Ik ben het met de wethouder eens, het wordt heel erg duur Als je een aparte krant doet, dus als je het overweegt, toen het dan gewoon binnen je bestaande middelen, maar ook daar kun je inderdaad zoals andere partijen zeggen, discussie over hebben. Het gaat nu puur over wat we vinden van de motie, daar stemmen we tegen. Tot zover voorzitter.

De **voorzitter**: Dan ga ik over naar de OGP Midden-Delfland.

De heer **Knaap**: Ik ga toch een paar hoogtepunten noemen voor ik aan de moties toekom.

Wij vinden het wel leuk dat er toch echt breed draagvlak is op het woondossier, dat proeven wij in deze raad. VVD, ChristenUnie en CDA zijn duidelijk uitgesproken in de bouw in de kernen, daar gaan we graag met ze mee door. We zijn ook blij met hoe we richting de provincie handelen over wat we gaan bouwen; gedifferentieerd. Dus complimenten daarvoor. Ik denk ook dat we daar met z'n allen, samen verder in kunnen komen. Daar zijn we blij mee. Ik ben wel benieuwd wat die gesprekken met de provincie opleveren. Er is ook heel veel gesproken over het hoe. Een van de moties, de erfpachtmotie, gaat over die instrumenten. De wethouder heeft toegezegd dat we daar volgende maand informatie over krijgen. Wij kijken ernaar uit om vervolgens in de Raadswerkgroep Wonen daar ook echt mee aan de slag te gaan, want die behoefte is, blijkt ook vandaag weer, heel breed aanwezig.

Verkeersveiligheid en mobiliteit. Het verheugt ons wel wat we ook van de collega's van de VVD hoorden, 'zorg er nou voor dat het niet te snel doorstroomt want dan trekt het alleen maar extra verkeer aan'. Dat zijn we met de VVD eens. Zorg gewoon voor veiligheid en dat verkeer doorstroomt is daar een afgeleide van. Doe dat dan ook voor de langzame verkeersdeelnemers. Dus daarin gaan we elkaar vast vinden de komende tijd.

Het verschijnsel deelmobiliteit. Wat D66 aandraagt, dat deelmobiliteit groeit, verheugt ons ook wel. Ik hoorde de wethouder zeggen 'ja, het is uit onderzoek gebleken dat...'. Maar ik heb het rapport ook gelezen en als je het rapport anders leest, zie je ook gewoon dat het wel groeit. Dus als je nu kijkt

naar het totale aandeel, is het vrij klein, maar het zit in een stijgende lijn. Twaalf jaar geleden had ook nog niemand een contract waar windenergie in stond. Dus dat is een beetje vergelijkbaar. Het is voor ons wel de moeite waard om daar de komende tijd wat beter naar te kijken en hoe we met die motie omgaan, zal ik dan straks nog eventjes toelichten.

Groen, het moet erin, want het staat in onze naam. Wij zijn wel blij met alles wat er toch gebeurt, alle kleine initiatieven die er zijn en ook het gesprek dat we hier in de raad hebben over wat er allemaal kan. We herkennen ons niet zo in wat de PvdA zegt 'er gebeurt niets bij herinrichting van wegvakken'. Volgens mij wordt er bij elk wegvak dat op dit moment wordt heringericht in een woonwijk wel degelijk gekeken naar klimaatadaptatie. Dat we op dit moment niet zoveel wegvakken hebben ingericht, daar is een goede reden voor en daar waren we allemaal bij. Dus laten we dat vooral hoog houden.

Dat waren even een paar korte beschouwingen vooraf.

De **voorzitter**: Dan zie ik een interruptie van mevrouw Snethlage.

Mevrouw **Snethlage**: Heeft de heer Knaap gehoord dat ik het vooral erover had dat er een visie op moet zijn welke wegen wel en welke wegen niet geschikt zijn voor die herinrichting naar klimaatadaptatie met groene parkeerterreinen? Dat was namelijk de feitelijke boodschap.

De heer **Knaap**: Volgens mij hebben we die visie allang een keertje in deze raad langs gehad. De wedervraag aan mevrouw Snethlage is: kent ze een wegvak dat we niet klimaatadaptief hebben heringericht?

Mevrouw **Snethlage**: Het gaat er niet om welke we niet heringericht hebben, het gaat erom dat er wegen zijn waarvan de wethouder ooit gezegd heeft dat de parkeervakken vaak te vol staan om ze klimaatadaptief te kunnen maken en het gaat erom dat we weten voor welke wegen dat wel geldt en welke niet. Die visie is nooit aangenomen.

De heer **Knaap**: Ik houd vooral over uit uw antwoord dat u niet weet welk wegvak klimaatadaptief is heringericht op het moment dat dat nodig was. Ik ga even door.

Dat was een interruptie op de valreep. Over het amendement, dat laten we graag staan en het antwoord van het college sterkt ons in de gedachte dat dit amendement een hartstikke goed idee is. Het verdient gewoon geen schoonheidsprijs. Er was nog geen duidelijke vraag, er was wel een oplossing, in ieder geval in de begroting. Er is dus iets gedaan zonder dat er gedacht is met de mensen om wie het gaat dus dat laten we graag staan en we vinden het fijn dat het college heeft aangegeven daar enigszins deemoedig de handschoen op te pakken. Dat doet ons deugd.

Motie 8 zullen we steunen met de aanpassingen zoals die net zijn gedaan. We vinden het belangrijk dat onze fietsinfrastructuur gewoon op orde is en ook veilig is voor de gebruikers. Het blijven toch kwetsbare verkeersdeelnemers.

De motie bevorderen deelmobiliteit. Ondanks dat wij dat een sympathiek idee vinden, vinden we de motie in deze vorm nog niet heel erg richtend en kunnen we ons wel vinden in wat de wethouder als voorstel heeft gedaan. We gaan vooral die verrommeling regelen in de APV. Dat hebben wij genoteerd en we zullen er ook op toezien dat dat gebeurt en we gaan op een gegeven moment wel kijken hoe we met deelmobiliteit aan de slag gaan. Wij steunen deze motie dus niet.

Motie sturing in de zorg zullen we steunen, of die blijven steunen.

Motie huisvesting huisartsen Schipluiden. Zoals de heer Roeling ook zegt, hij wordt door het college misschien wel veel zwaarder opgepakt dan die bedoeld is. Volgens mij hebben deze huisartsen gewoon behoefte aan een goed consult. En na dat goede consult kunnen ze ook gewoon op weg naar een gezamenlijke diagnose, dus daar willen we het college toe oproepen. Wij houden onze steun aan deze motie in stand want we vinden het wel belangrijk om daar een vinger aan de spreekwoordelijke pols te houden.

De motie erfpachtcanon. Mijnheer Zwaard had het over kanonrente, wij schieten hem dan ook af, figuurlijk. Dat is een beetje flauw. Wij vinden dit weliswaar mogelijk een sympathiek instrument, maar in de motie zoals die nu is verwoord, kunnen we ook de effecten nog niet goed doorgronden, dus we zouden graag - en dat is dan ook de vraag aan het CDA - bij het wooninstrumentarium zo'n soort instrument wat beter uitgewerkt lang krijgen, zodat we ook goed kunnen kijken wat de effecten voor zowel de gebruikers, als de gemeente zijn en dan ook op langere termijn. Dus wij zullen deze motie vooralsnog niet steunen.

Motie statushouders. Wij hebben uit het betoog van het college gehoord dat we eigenlijk al heel veel doen en wij hebben er ook het vertrouwen in dat het college ook daaraan blijft werken. Daarmee vinden we de verzoeken aan het college ook eigenlijk een open deur. Volgens ons gebeurt dit al gewoon en we zullen dus de motie niet steunen.

Motie verkiezingskrant, die steunen wij niet. We hebben uit het antwoord van het college duidelijk gehoord dat de gemeente haar rol pakt in De Schakel om onze kiezers ervan te overtuigen dat het belangrijk is om te gaan kiezen, waar ze kunnen kiezen, wie ze kunnen kiezen en op welke manier ze kunnen kiezen. Dan is het inderdaad, zoals eerdere partijen ook hebben aangegeven, aan ons als partijen om onze eigen middelen en instrumenten te kiezen op basis waarvan wij mogelijke kiezers willen benaderen. Dus deze motie steunen wij niet.

Nou, dan ben ik rond volgens mij.

De **voorzitter**: Dan ga ik over naar de ChristenUnie.

De heer **Ringeling**: Ik ga het amendement en de moties even langs.

Amendement A. Even nog een opmerking vooraf. De wethouder heeft hier wel een soort van boetekleed aangetrokken. Ik ben evenals mevrouw Snethlage wel enigszins teleurgesteld dat de wethouder de suggestie niet met beide handen heeft aangegrepen om ook naar de scholen toe, mea culpa te zeggen en te zeggen 'zullen we niet een nieuwe start maken om het proces weer helemaal vlot te trekken'. Het zou haar wel sieren als ze dat had gedaan of alsnog doet. Het amendement steunen we uiteraard, dat hebben we zelf ondertekend.

De motie nummer 8 ondersteunen we ook. Die hebben we ook getekend.

Dan gaan we van 8 naar 2. Die motie over het deelmobiliteit. De wethouder suggereerde er in plaats van een nota een advies van te maken en als dat zo is, zouden wij die wel kunnen omarmen. Door het wat minder groot te maken dan het hier is, zou dat wel op onze steun kunnen rekenen.

Motie 3 sturing in de zorg ondersteunen wij sowieso. Die hebben wij ook medeondertekend.

Motie 4, misschien wel de meest besproken motie van de avond, laten we zo staan en die steunen wij uiteraard. Ik wil de wethouder vragen zo spoedig mogelijk met de huisartsen het eerste gesprek aan te gaan en te kijken waar de behoefte ligt. Ik ben het met de voorgaande sprekers eens dat we niet allerlei dingen aan elkaar moeten knopen zoals eventueel vrijkomende lokalen in de scholen en dat soort dingen. Dat gaat wat te ver naar mijn idee. Dan zijn we al gauw een paar jaar verder. Dus ik vraag met spoed te kijken 'waar ligt de behoefte van de huisartsen?'

Motie 5 steunen wij over de canonrente bij voor erfpacht.

Motie 6, over statushouders ondersteunen wij ook.

De motie verkiezingskrant, steunen we als de suggestie van de wethouder wordt overgenomen om in De Schakel twee of vier pagina's te doen. Dan ondersteunen wij die motie dus wel.

De **voorzitter**: Dan de laatste in deze ronde, de heer Zwaard van het CDA.

De heer **Zwaard**: Alvorens bij de amendementen en moties aan te komen nog een paar opmerkingen.

Over wonen wordt gesteld dat we in brede zin blij zijn met de reactie naar de provincie. Dat geldt niet voor alle partijen. We stellen ons weliswaar soeverein op, zoals de VVD aangeeft, maar we zijn wel de enige gemeente in Haaglanden die zich zo opstelt. Er zijn wat andere gemeenten die daar wat zachte plannen in schuiven en zich wat anders opstellen en zich daarmee niet de wrevel van de provincie op de hals halen op deze manier.

De huisartsen. Ik heb de wethouder horen zeggen 'we gaan met scholen praten'. Ik weet niet of dat de bedoeling is. Ik weet wel van de huisartsen dat ze zelf binnenstedelijk een locatie op het oog hebben, dus een eerste gesprek lijkt me op korte termijn heel nuttig. Ik noem die locatie niet, want als u scholen noemt, is dadelijk de discussie over NPO afgerond en dan krijgt u de volgende discussie over welke lokalen ze moeten inleveren. Dus dat is wat voorbarig, denk ik.

De verkiezingskrant. Daar zijn we uiteraard voor. Ik ben het eens met de wethouder. Het hoeft niet een speciale uitgave te worden. Als het een aantal pagina's zijn waarop elke partij een klein stukje toelicht en met name de stemgerechtigden opgeroepen worden hun stem uit te brengen, dan kunnen wij daarmee bestaan. Dat is de bedoeling van die verkiezingskrant en die hoeft geen € 15.000,00 of € 20.000,00 te kosten zoals u aanhaalde.

De amendementen en moties. Amendement A steunen we.

Motie 8 steunen we ook over veilig fietsen.

Motie 2 mobiliteit, steunen we ook.

Motie 3, dat zal niet vreemd zijn, die steunen wij.

Hetzelfde geldt voor motie 4 over de huisartsen, daar hebben we voldoende over gezegd maar dat verdient zeer zeker de aandacht.

Motie 5 over canonrente, in plaats van kanonrente, maar de bedoeling is hetzelfde. Die steunen we uiteraard ook.

Motie 6 over statushouders steunen we ook. Die hebben we zelf ingediend.

En motie 7 over de verkiezingskrant steunen we ook.

De **voorzitter**: Dan zijn we aangekomen bij het einde van het debat en zijn we bij de stemmingen en dan sluit ik de beraadslagingen. We hebben al een beetje in beeld wat de uitslag zal zijn, is er nog behoefte aan een stemverklaring ergens op van tevoren? Niet het geval.

5a. Amendementen

De **voorzitter**: Dan brengen we amendement A in stemming. Dat gaat over de besteding van NPO-gelden. Wie is voor? Ik zie dat iedereen voor is en dat betekent dat niemand tegen is en daarmee is het amendement aangenomen.

Amendement A wordt unaniem aangenomen.

5.b Voorstel tot vaststelling van de programmabegroting 2022-2025

De **voorzitter**: Dat is het gewijzigde voorstel. Kunt u akkoord gaan met het voorstel? Dan is het aangenomen. Dat is de begroting.

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

5.c Voorstel tot het vaststellen van de 1e wijziging begroting 2022-2025

De **voorzitter**: Kunt u hier ook mee akkoord gaan? Ja, allemaal akkoord.

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

5.d Moties

De **voorzitter**: Dan gaan we door naar de moties. Motie 1 is vervallen.

Motie nr. 2 bevorderen deelmobiliteit. Wie is voor? Wie is tegen? Met 6 tegen is de motie aangenomen.

De motie wordt aangenomen met stemmen tegen van de fracties VVD en OGP Midden-Delfland.

Motie 3 sturing zorg. Wie is voor? Iedereen, daarmee is deze aangenomen.

De motie wordt unaniem aangenomen.

Motie 4 huisartsenpraktijk Schipluiden. Wie is voor? Iedereen, daarmee is deze aangenomen.

De motie wordt unaniem aangenomen.

Motie 5 canonrente. Wie is voor? Wie is tegen deze motie? Met 7 tegen, 8 voor is deze motie aangenomen. Dat klopt, we hebben vijftien aanwezigen die hun stem kunnen uitbrengen.

De motie wordt aangenomen met stemmen tegen van de fracties D66, Mijn Partij! en OGP Midden-Delfland.

Motie 6 statushouders. Wie is voor deze motie? Wie is tegen? Ik zie dat er 3 tegen zijn, daarmee is deze motie aangenomen.

De motie wordt aangenomen met stemmen tegen van de fractie OGP Midden-Delfland.

Motie 7 verkiezingskrant. Wie is voor deze motie? Wie is tegen? Ik zie een meerderheid tegen, daarmee is deze niet aangenomen.

De motie wordt verworpen met stemmen voor van de fracties CDA, ChristenUnie en PvdA.

Motie 8 veilig fietsen in Midden-Delfland. Wie is voor deze motie? En wie tegen? Ik zie 3 stemmen tegen, daarmee is deze aangenomen.

De motie wordt aangenomen met stemmen tegen van de fractie VVD.

6. Voorstel tot vaststellen van diverse Heffingsverordeningen 2022

De **voorzitter**: Ik kijk even rond maar ik denk niet dat u veel behoefte heeft om hierover het woord te voeren. Het gebeurt niet zo vaak dat erover gesproken wordt, nadat we een ruime tijd hebben besteed aan de begroting. Kunt u akkoord gaan? Dat is het geval.

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

7. Sluiting

De **voorzitter**: Mag ik u heel hartelijk danken voor alle inzet en energie die u heeft gegeven aan de behandeling van het voorstel en de begroting die is vastgesteld. En iedereen die eraan heeft bijgedragen, veel dank en ook voor deze fijne avond in dit huis. Ik sluit de vergadering.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de raad van de gemeente Midden-Delfland op 14 december 2021,

de griffier,
A. de Vos

de voorzitter,
A.J. Rodenburg